

This Question Paper contains 11 printed pages.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 101221

130(GHE)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચના :

- (૧) આ પ્રશ્નપત્રમાં તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- (૨) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 5 વિભાગ છે.
- (૩) દરેક વિભાગના કુલ 20 ગુણ છે.

સૂચના :-

- (1) सभी प्रश्नों के उत्तर आवश्यक हैं।
- (2) इस प्रश्नपत्र के कुल पाँच हिस्से हैं।
- (3) प्रत्येक विभाग के कुल 20 गुण हैं।

Instructions :-

- (1) All the questions of this question paper are compulsory.
- (2) This question paper contains Five sections.
- (3) Each section has total 20 marks.

SECTION – A

Q 1. (અ) નીચેના ફકરાઓનું માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો. [12]

(અ) निम्नलिखित परिच्छेदों का माध्यम की भाषा में अनुवाद कीजिए।

(A) Translate the following passages in the language of the medium

દરેકબોત નેગાહ કન કે ખાને ખોલિશ ષ્કોને કને હેન્ડેસે દરતસબ આન ષ્કોન નેગાહ દાર્દકે અલેબ (1)

ખોલિશ આમન સાર્દોડો ગોશ્હે દિયોર ષ્લેબ કને. અઝ ષ્કે જાનબ બનિયાદા ફલનેદે બે દિગેર બરદતાર

તમામ જહેદ. આંકાહ પોદે હેર ગરદન કિરોમિયાન ષ્કે હારાસત દાર્દતો બેઝિ દોરતરો બેઝિ નઝદિક

તરબોદતો નિયોબાન્દામ બોદ.

अथवा OR अथवा

(1) شخصی نمازی گزار دو بعد از نماز دعا آغاز کرد و خورادر آمدن بهشت و خلاصی از آتش دوزخ خواست۔ پیرزن در قفای وی استاده بود و آواز اومی شنیدمی گفت ”خداوند مراد آنچه اومی خواهد شریک گردان“ چون آن شخص به شنید گفت: ”خداوندا! مرا برابر در کش و زخم تازیانه بمیران ”زن گفت“۔ خداوندا! مرا ایامرز و آنچه این می طلید از آن نگاه دار۔“

(2) روباهی بر سر راهی ایستاده بود و چشم مراقب بر چپ و راست نهاده۔ ناگاه از دور سیاهی پیدا شد۔ چون نزدیک رسید دید که یکی درنده گرگ با سگی بر صورت دوستان صادق و یاران موافق همراهی آیندنه آن را از این تو هم فریبی و نه این را از آن دغدغه آسب۔ روباه پیش دوید و سلام کرد و وظیفه احترام بجا آورد و گفت ”الحمد للہ!“

अथवा OR अथवा

(2) بچے ہا همراه پدر و مادر و مادرشان قدم زنان پیش می رفتند۔ گاہ پشت شیشہ مغازہ های اسباب بازی فروشی می ایستادند و تماشا می کردند۔ چیزی نگزشت کہ بہ چهار راه بزرگ دیگری رسیدند۔ اینجا جمعیت زیاد بود۔ مردم بہ راہنمائی پاسبان با علامت چراغ از یک سمت خیابان بہ سمت دیگر آن می رفتند۔

(A) नीचेना वाक्योने वार्तानुसार क्रममें लिखो।

(B) निम्नलिखित वाक्यों को वार्तानुसार क्रम में लिखिए।

(B) Arrange the following sentences according to the sequence of the Story.

(3) مشرف الدین بزودی پدر خود را از دست داد۔

(4) بہ نام مشرف الدین در شیراز زندگی می کرد۔

- (5) انا دست از تحصیل علم برنداشت۔
- (6) ولی سرپرست ماند۔
- (7) برگشت و تماشا در گردشگاههای اطراف شیرازی پرداخت۔
- (8) او هر وقت که از درس و مطالعه فراغت می یافت۔
- (9) هفت صد سال پیش دانش آموزی۔
- (10) مشرف الدین طبیعت را دوست داشت۔

SECTION – B

- Q 2. (अ) नीयेना पद्यभंडोनुं माध्यमनी भाषामां अनुवाद करो. [12]
- (अ) निम्नलिखित पद्यखण्डों का माध्यम की भाषा में अनुवाद कीजिए।
- (A) Translate the following Stanzas in the language of the medium.

(11) دختری خرد بدیدم بگدائی مشغول
 کرده در جامه پاره نهال پیکر خویش
 بود مکشوف بتارا جگه دزد نگاه
 گرچه در ژنده نهان ساخته بدگوهر خویش
 در چه ز اهل دل و دین رحم طمع داشت ولی
 بود خصم دل و دین از نگه کافر خویش

अथवा OR अथवा

(11) حمد بی حد مر خدائی پاک را
 آنکه ایمان داد مشیت خاک را
 آنکه در آدم دمید او روح را
 داد از طوفان نجات او نوح را

آنکه فرما کرد قهرش باد را
تا سزائے کرد قوم عاد را

عاشق شدم و محرم این کار ندارم (12)
فریاد کر غم دارم و غمخوار ندارم
آن عیش کر باری دهدم صبر ندیدم
داں بخت کر پرش کندم یار ندارم
بسیار شدم عاشق و دیوانه از این پیش
آن صبر کر هر بار بد این بار ندارم

अथवा OR अथवा

بیهوده رود باد صبا بر اثر ما (12)
ما گم شد گانیم کر یابد خبر ما!
ای سرد تھیدست مین سیم وزر ما
چون غنچه بود سیم وزر اندر کیمر ما
ما معتقد همت صاحب نظرا نیم
کونین بود مختصر انور نظر ما

(अ) જે પદ્યખંડોનું ભાષાંતર કર્યું હોય, તેજ બે પદ્યખંડોની સમજૂતી લખો. (13) [8]

(ब) जिन पद्यखण्डों का अनुवाद किया है उन्हीं दो पद्यखण्डों का विवरण लिखिए।

(B) Write the explanation of only those stanzas, which you have translated from the poem section above.

SECTION – C

- Q 3. (अ) अरबी अेकवचन / बहुवचन लभो (गमे ते पांय). [5]
(अ) अरबी एकवचन / बहुवचन लिखिए (कोई पाँच)।
(A) Write Arabic singular / plural. (Any FIVE).

اغناء (14)

اسباب (15)

ازمنه (16)

ایم (17)

نظر (18)

ارواح (19)

- (अ) क्रियापटना अर्थ अने आज्ञार्थ लभो. (कोईपल पांय) [5]
(ब) क्रियापद के अर्थ और आज्ञार्थ लिखिए (कोई पाँच)।
(B) Write verb-meaning and imperative. (Any FIVE).

پرسیدن (20)

خوردن (21)

ساختن (22)

پوشیدن (23)

آموختن (24)

ریختن (25)

- (C) (1) काव्यपंक्तिभांथी अलंकार ओणभी तेनी व्याख्या लभो. [2]
काव्य पंक्ति में से अलंकार पहचान कर उसकी परिभाषा लिखिए।
Find out the Figures of speech of the given couplet
and define.

فریادش من کہ در آتش عشق (26)
پروانه صفت سوزم و پروانه کند

अथवा OR अथवा

ساقی پیار بادہ کہ آمد زمان گل
تا بہ شکنیم توبہ دیگر در میان گل

- (2) काव्यपंक्तिनी विग्रह करी छंद ओणभावो. [2]
काव्य पंक्ति का विग्रह करके छंद की पहचान कीजिए।
Scan the verse and name the meter.

داؤد گفت ای پادشاه چون نیازی تو ز ما (27)
حکمت چه بود آخر بگودر خلقت هر دو سرا

अथवा OR अथवा

غلام آن سبک روحم کربا من سرگران دارد
جو ایش تلخ و پنداری شکر زیر زبان دارد

- (D) (1) समानार्थी शब्दो लभो. (गमे ते बे) [2]
समानार्थी शब्द लिखिए। (कोई दो)
Give synonyms of : (Any Two)

خطا (28)

رفیق (29)

آغاز (29)

(2) विरोधी शब्दो लभो (गमे ते बे) [2]

विपरीतार्थी शब्द लिखिए। (कोई दो)

Write opposites of the following words. (any two)

سفید (30)

روز (30)

दानا (31)

(3) विभाग A अने B मांथी योग्य जोडी बनावो (गमे ते बे) [2]

A और B में से मुनासिब जोड़ियाँ बनाएं। (कोई दो)

Match A with B appropriately. (Any Two)

A

B

हفت اورنگ (32) سعدی

بوستان (33) جامی

شب آهنگ (33) بہار

SECTION – D

Q 4. (अ) नीचेनो इकरो वांथी तेना प्रश्नोना जवाब इरसी भाषामां लभो. [5]

(अ) निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर दिए हुए प्रश्नों के उत्तर फारसी भाषा में लिखिए।

(A) Read the following passage and answer the questions given below in the Persian language.

پیر مرد نادانی یک کیسه طلا داشت۔ او سوراخی در زمین حفر کرد و کیسه طلا را در آن سوراخ گذاشت
و با سنگی روی آن را پوشاند۔ پیر مرد هر روز آنچهار اوازی می کرد۔ او سنگ را کنار می زد و انگشتانش را داخل
سوراخ می کرد و طلاها را لمس می کرد و از این کار خوشحالی بسیار احساس می کرد۔ روزی سنگ را برداشت
و مثل همیشه، انگشتانش خود را در داخل سوراخ کرد و فهمید که گنجش آنجا نیست بیا چشمگین و ناراحت شد۔
ظاهر آنو کرمی که مواظب کارهای اربابش بود گنج را دزدیده بود۔

Questions : پرسش

پیر مرد کیسہ طلا خود را کجا گذاشت ؟ (34)

پیر مرد روی سوراخ را با چه پوشاند ؟ (35)

پیر مرد چہر طلا ہا را لمس می کرد ؟ (36)

پیر مرد از چه کاری احساس خوشحالی می کرد ؟ (37)

چرا پیر مرد خشمگین و ناراحت شد ؟ (38)

(ب) नीचे आपेला मुद्दा परथी इरसीमां वार्ता लपो. [5]

(ब) निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर फारसी में एक कहानी लिखिए।

(B) Write a story in Persian with the help of the following outlines.

(39) سنگی حریص۔ دیدن استخوان۔ گرفتن دردہان۔ گذشتن از پلے۔ دیدن عکس خود در آب۔
خیال کردن۔ هوس ربودن استخوان۔ باز کردن دہان۔ عنوان۔

(इ) तभारा मित्रना जन्मदिवस प्रसंगे अभिनंदन पाठवतो पत्र इरसी भाषामां लपो. (40) [5]

(क) अपने मित्र की वर्षगाँठ के अवसर पर अभिनंदन (बधाई) पत्र फारसी भाषा में लिखिए।

(C) Write a letter to congratulate your friend on his birthday occasion in Persian language.

(इ) विवरण समजावो. (अमे ते बे) [3]

(ड) किन्हीं दो के विवरण / परिभाषा लिखिए।

(D) Define / Illustrate : (Any TWO).

حمد (41)

مشت خاک (42)

اسکندر (42)

(2) संधि विग्रह करो (गभे ते भे).

[2]

किन्ही दो के संधि विग्रह कीजिए। (कोई दो)

Separate the following combined words. (Any Two)

لطف کرم (43)

خليفة بغداد (44)

نيکامی (44)

SECTION – E

Q 5. (अ) नीयेना लेखक, तेमनी कृतिओ तेम ज जवन विशे नोध लभो.

[5]

(अ) निम्नलिखित लेखक, उनकी रचनाओं और उनके जीवन के बारे में लिखिए।

(A) Write a note on the following author, his literary works and his life sketch.

مولانا نورالدین جامی (45)

अथवा OR अथवा

شیخ سعدی شیرازی

(ब) नीये आपेल काव्यप्रकारनो अर्थ उत्पत्ति, काव्य स्वरूप तेमज रचना विशे लभो.

[5]

(ब) निम्नलिखित काव्य प्रकार का अर्थ, उत्पत्ति, काव्य स्वरूप और रचनाओं के बारे में लिखिए।

(B) Write a note on the following type of poetry mentioning its meaning, origin and construction.

تصیّدہ (46)

अथवा OR अथवा

غزل

(ક) નીચેના વાક્યોનું ફારસીમાં ભાષાંતર કરો. (ગમે તે પાંચ)

[10]

- (47) ઈમામ ગજાલીનો જન્મ તૂસમાં થયો હતો.
- (48) આપણે માતા-પિતા અને શિક્ષકો ના આદર કરવો જોઈએ.
- (49) ફારૂક, જુબૈર અને આદિલ વેકેશનમાં મુંબઈ જશે.
- (50) આપણે શાળામાં સમસસર આવવું જોઈએ.
- (51) મધુર વાણી માણસને પ્રિય બનાવે છે.
- (52) ફારસી ભાષા ઘણી સહેલી છે.
- (53) 'બોસ્તાન' પણ શેખ સાદીનું પ્રખ્યાત પુસ્તક છે.
- (54) હું દેશપ્રેમી છું.
- (55) ખરેખર તેહરાન મોટું અને સુંદર શહેર છે.

(ક) નિમ્નલિખિત મેં સે કિન્હીં પાँच वाक्यों का फारसी में अनुवाद कीजिए :

- (47) इमाम गजाली की पैदाइश (जन्म) तूस में हुई थी।
- (48) हमें माता-पिता और शिक्षकों का आदर करना चाहिए।
- (49) फारूक, जुबैर और आदिल वेकेशन में मुम्बई जाएंगे।
- (50) हमें पाठशाला में समयानुसार आना चाहिए।
- (51) मधुर वाणी व्यक्ति को प्रिय बनाती है।
- (52) फारसी भाषा बहुत सरल है।
- (53) 'बोस्तान' भी शेख सादी की प्रख्यात पुस्तक है।
- (54) मैं देशप्रेमी हूँ।
- (55) सचमुच तेहरान बड़ा और सुंदर शहर है।

(C) Translate the following Sentences in Persian (Any Five).

- (47) Imam Ghazali was born in Toos.
- (48) We should respect our parents and teachers.

- (49) Farooq, Zuber and Adil will go to Mumbai in vacation.
- (50) We should come to school in time.
- (51) Sweet tongue makes a person dear.
- (52) The Persian language is very easy.
- (53) "Bostan" is also famous book of Shaikh Saadi.
- (54) I am patriot.
- (55) Really Tehran is big and beautiful city.

- (49) Farooq, Zuber and Abdi will go to Mumbai in vacation.
- (50) We should come to school in time.
- (51) Sweet tongue makes a person dear.
- (52) The Persian language is very easy.
- (53) "Bostan" is also famous book of Shaikh Saadi.
- (54) I am patient.
- (55) Really Tehran is big and beautiful city.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

101852

003(M)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

सूचना :

- 1) या प्रश्नपत्रिकेचे पाच विभाग करण्यात आलेले आहेत.
- 2) प्रश्नांचे विकल्प आंतरिक आहेत.
- 3) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
- 4) लेखनसज्जता, भाषाशुद्धी आणि मौलिक लिखाणास गुण प्राधान्य असेल.

विभाग -A

(पद्य)

■ खालील प्रश्नांचे योग्य विकल्प निवडून उत्तरे लिहा :

[3]

- 1) श्वानाने कोणत्या रंगाचा वेष धारण केला आहे, असे तुकाराम म्हणतात?
(अ) निळा (ब) भगवा
(क) पिवळा (ड) हिरवा
- 2) कवी उशाला काय घेत आहे?
(अ) पाणी (ब) ओझे
(क) मनाचा दगड (ड) पाचोळा
- 3) आयुष्यावर कुठला कॅन्सर पसरत गेला असे कवी म्हणतो?
(अ) मालकी हक्काचा (ब) जिवाशिवाचा
(क) साधनांचा (ड) सावलीचा

■ खालील हेतुलक्षी प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 1 गुण) :

[3]

- 4) 'दमयंती-स्वयंवर' या काव्याचा साहित्यप्रकार लिहा.
- 5) 'वेदा आधी तू होतास' या कवितेचे लेखक कोण आहेत?
- 6) कविता महाजन यांनी कोणत्या काव्याचे लेखन केले आहे?

- खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 1 गुण) : [4]
- 7) जनाबाई कोणाला मंदिरात घेऊन जात आहे?
  - 8) शंकर कोण आहे असे कवी म्हणतो?
  - 9) मानव कोणाचे रूप पाहून व्याकूळ होत होता?
  - 10) कवी कसा आला होता?

- खालील प्रश्नांची तीन-चार वाक्यांत उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : [6]
- 11) सरोवरातील राजहंसाला पकडण्यासाठी नलराजाने काय केले?
  - 12) कवी यशवंत यांची खरी कमाई कोणती?
  - 13) 'एक प्रकारची प्रार्थना' या कवितेत कवीने समाजातील कोणत्या घटकांचे चित्रण केले आहे?
  - 14) कवीच्या मते, ग्रहावरचे लोक अडाणी व निरक्षर कसे आहेत ते थोडक्यात सांगा.

- खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा (फक्त 1) : [4]
- 15) कवितेत 'गोफण' हे रूपक कशासाठी वापरले आहे, व या गोफणाने कवीने कोणा कोणावर हल्ला केला आहे?

किंवा

बिरसा मुंडाची वाट कोण-कोण पाहत आहे? सविस्तर स्पष्ट करा.

विभाग - B

(गद्य)

- खालील प्रश्नांची योग्य विकल्प निवडून उत्तरे लिहा : [3]
- 16) सरकार जवळ पोलीस खात्यासह किती पलटणी शिपाई होते? असे लेखकाने सांगितले आहे.
(अ) दोन लक्ष (ब) पाच लक्ष
(क) सात लक्ष (ड) तीन लक्ष

17) मीरा देवीच्या मैत्रिणीचे नाव काय होते?

(अ) वीणा (ब) माधवी (क) स्वरा (ड) अक्षरा

18) आईच्या चेहऱ्यावर कायम काय असे?

(अ) दुःख (ब) वैराग्य (क) आनंदित स्मित (ड) निराशा

■ खालील हेतुलक्षी प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 1 गुण) :

[3]

19) 'शेतकऱ्यांची स्थिती सुधारण्याचे उपाय' या पाठाचे लेखक कोण आहेत?

20) मीरा ..... मधुरा! या पाठाचा साहित्यप्रकार कोणता?

21) डॉ. बाळ फोंडके यांनी कोणत्या पाठाचे लेखन केले आहे?

■ खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 1 गुण) :

[4]

22) मुलाला भूक लागण्यासाठी आईने काय दिले?

23) युरोपियन शेतकऱ्यांप्रमाणे आपल्या शेतकऱ्यांना सरकारने काय दिले पाहिजे असे फुले यांना वाटते?

24) इंग्रजी अवघड नावाचे फळ कोणते होते?

25) लेखकाला चिखलदारी या गावी काय सापडले?

■ खालील प्रश्नांची तीन-चार वाक्यांत उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) :

[6]

26) श्रीमंतांनी फितुरीबद्दल जाब विचारता सखाराम बापू काय म्हणाले?

27) लेखकाला झोपेतून उठविण्यासाठी मित्राने कोणता अघोरी उपाय केला?

28) अनाथालयांतील मुलांचा नामकरणविधी कसा होत असे?

29) विनोबाजींनी बाबांना किती पैसे दिले व का दिले?

■ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा (फक्त 1) :

[4]

30) हरिदासांनी निवृत्ती नंतरची कोणती स्वप्ने पाहिली होती?

किंवा

'लालचिखल' या पाठाच्या शीर्षकाची समर्पकता पटवा?

विभाग - C

(व्याकरण)

- खालील वाक्यांचा पदक्रम योग्य क्रमात जुळवून वाक्य पुन्हा लिहा : [2]
- 31) अंगठी परत ती आपण पेटीत ठेवू लाकडी.
- 32) ठिकाणी परमेश्वराच्या शक्ती आहेत अनेकविध.
- खालील समानार्थी शब्दांच्या जोड्या शोधून पुन्हा लिहा : [2]
- 33) नदी — विहंग — तरू
- 34) पक्षी — वृक्ष — पद्म
- 35) झाड — सरिता — खग
- 36) कमल — पंकज — वाहिनी
- खालील विरुद्धार्थी शब्दांच्या जोड्या शोधून पुन्हा लिहा : [2]
- 37) तारुण्य × निर्गुण
- 38) प्रकाश × वार्धक्य
- 39) सगुण × कृतघ्न
- 40) कृतज्ञ × अंधार
- खालील शब्दसमूहांसाठी एक शब्द द्या : [2]
- 41) पावसाळ्यात आकाशामध्ये दिसणारी सात रंगी कमान -
- 42) न शोभणारे -
- 43) ज्याच्या कडे शस्त्र नाही असा -
- 44) कधीही मृत्यू येत नाही असा -
- खालील वाक्याचे कंसांतील सूचनेनुसार वाक्यात रूपांतर करा : [1]
- 45) तुझ्या बोलण्यावर मी कसा विश्वास ठेवू?
(नकारार्थी करा)

- खालील वाक्याचे कंसांतील सूचनेनुसार वाक्यात रूपांतर करा : [1]
- 46) ती मुलगी देखणी आहे. कष्टाने तिचा चेहरा सुकला आहे.
(संयुक्त वाक्य करा)
- खालील सामासिक शब्दाचा विग्रह करून समास प्रकार सांगा : [1]
- 47) दिव्यदृष्टी -
- खालील वृत्ताचे उदाहरण देऊन लक्षणे सांगा : [1]
- 48) लहान अभंग
- खालील अलंकाराचे उदाहरण द्या : [1]
- 49) यमक
- खालील वाक्यातील प्रयोग ओळखा : [1]
- 50) कोणी ही खोटे बोलू नये.
- खालील वाक्प्रचारांचा अर्थ लिहा : [1]
- 51) शहानिशा करणे
52) सांगता करणे
- खालील ग्रामीण शब्दांना प्रचलित मराठी शब्द द्या : [1]
- 53) इच्चारलं
54) आखरीला
- खालील अशुद्ध शब्द शुद्ध करून लिहा : [1]
- 55) आशिरवाद
56) निरमल
- खालील दिलेल्या शब्दांमधील अर्थभेद लिहा : [1]
- 57) घन - धन

- खालील म्हणींचे अर्थ लिहा : [1]
- 58) गरज सरो नि वैद्य मरो.
- 59) नाचता येईना अंगण वाकडे.
- खालील वाक्यात विरामचिन्हांचा वापर करून वाक्य पुन्हा लिहा : [1]
- 60) त्या दिवशी कसली पार्टी करायची

विभाग - D
(अर्थग्रहण)

- खालील कविता वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे तुमच्या शब्दांत लिहा : [5]

हिरवळ आणिक पाणी
तेथे स्फुरती मजला गाणी
निळीतुनी पाखरे पांढरी किलबिलतात थव्यांनी ॥ १ ॥
सुखांत चरती गुरेवासरे
लवेतुनी लहरते कापरे
हवेतुनी आरोग्य खेळते गार नि आरसपानी ॥ २ ॥
उरी जिथे भूमीची माया
उन्हात घाली हिरवी छाया
सांडित कोमल आनंदाचे पाझर पानोपानी ॥ ३ ॥
माणूस जेथे हवाहवासा
अभंग-ओवीमध्ये दिलासा
विश्वासावर जीवन सुस्थिर, श्रद्धा नेक इमानी ॥ ४ ॥
देव जिथे हृदयात सदाचा
भार मनाला नसे उदयांचा
सुखे दुजाच्या हिरवळ चित्ती, दुःखे डोळ पाणी ॥ ४ ॥

- बा. भ. बोरकर

प्रश्न :

- 61) कवीला गाणी कुठे स्फुरतात?
- 62) निळीतुन कोण किलबिल करीत आहे?
- 63) कवीच्या मनाला कुठे दिलासा वाटतो?
- 64) जीवन कुठे सुस्थिर होते?
- 65) कवितेला योग्य शीर्षक द्या.

■ खालील उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे तुमच्या शब्दांत लिहा :

'देवा'चा उपयोग भीती घालवण्यासाठी केला जातो, तसाच भीती घालण्यासाठी ही केला जातो. लहानपणी खोट बोललो, चोरी केली तर 'बाप्पा शिक्षा करेल', असं मोठी माणसं आपल्याला बजावत असतात. देव सगळे पाहत असतो. पाप केलं तर देवाचा कोप होतो. थोडक्यात देवाला पोलिसाची भूमिका दिली जाते, पण माणसं या देवालाही सोन्याच्या दागिन्यांची, 'लाच' देतात. वर्षभर पापाचा पैसा कमवायचा आणि एकदा तिरुपतीला जाऊन काही दान करून यायचं, अशी अनेक माणसं मी पाहिली आहेत. ही माणसं देवाला, 'पाप टांगण्याची खुंटी' बनवून टाकतात आणि नव्यानं पाप करायला मोकळी होतात. जे देव मानत नाहीत, त्यांना अशी 'पापमुक्ती'ची सोय उपलब्ध नसते. त्यांना सदसद्विवेकबुद्धीच वापरावी लागते. 'मन खात राहतं' हीच त्यांची शिक्षा असते.

- शिवराज गोले

प्रश्न :

- 66) 'देवा'चा उपयोग कशा कशासाठी केला जातो?
- 67) देवाला केलेले दान हे लेखकांच्या मते काय आहे?
- 68) लेखक देवाला 'पाप टांगण्याची खुंटी' असे का म्हणतो?
- 69) देव न मानणारे कोणत्या गोष्टींचा आधार घेतात?
- 70) उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या.

■ खालील उताऱ्याचा $\frac{1}{3}$ भागात सारांश लिहा व उताऱ्यास योग्य शीर्षक द्या :

71) 'अग्नि' मुळे शस्त्रास्त्र क्षेत्रात भारताचा दबदबा वाढला. देशाच्या सामर्थ्याची जाणीव जगाला झाली. दुसऱ्या कुठल्या देशाने भारताला युद्धात ओढण्यापूर्वी दहा वेळा विचार करायला हवा, अशी भावना फैलावली. आजच्या जगात तंत्रज्ञानात मागे असणे दुर्बलतेचे लक्षण आहे. संरक्षणासारख्या क्षेत्रात अशी दुर्बलता कोणत्याही देशाला परवडणार नाही. आपल्या देशाचे संरक्षण, एकता, अखंडता कोणत्याही बाह्य दडपणाला बळी न पडता राखणे हे आपले कर्तव्यच आहे. आमच्या पूर्वपिढ्यांनी देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी बलिदान केले, त्या स्वातंत्र्याचे रक्षण करणे आपले परम कर्तव्य बनत नाही का? अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा आधार घेतल्याशिवाय आज कुणालाही समर्थ होणे, सबल राहणे शक्य नाही.

- डॉ. ए.पी.जे. अब्दुल कलाम

■ खालील परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचून तो कालक्रमानुसार लिहा :

72) मी तुझी केवळ परीक्षा घेत होतो. दुसरा कोण असता तर मला केव्हाच सोडून निघून गेला असता. श्रीरामकृष्ण अतीव आनंदाने भरून गेले. मी बाह्यतः तुझ्याकडे दुर्लक्ष करित आहे म्हणून तू येणे थांबवतोस की काय हेच मी पाहत होतो. तुझ्यासारखी

आंतरिक शक्ती असणारा मनुष्यच माझे दुर्लक्ष करणे सहन करू शकतो. आपल्या या शिष्याला आलिंगन देत ते म्हणाले.

विभाग - E

(लेखन)

73) शाळेत - सोसायटीत 'स्वच्छता अभियान' या विषयावर अहवाल लेखन करा. [5]

74) खाली दिलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे सुमारे 100 शब्दांत गोष्ट तयार करा व त्यास योग्य शीर्षक द्या. [5]

एका गृहस्थाची अंगठी चोरली गेली — नोकराचा संशय — त्याच्याकडून नकार — न्यायालयात प्रकरण — न्यायाधिकाची युक्ती — समान लांबीच्या काठ्या सर्वांना दिल्या — चोराची काठी एक इंच वाढेल — खऱ्या चोराने एक इंच काठी कापली — दुसऱ्या दिवशी न्यायाधिकाचा निर्णय — बोध.

किंवा

■ खालील कल्पनेचा 100 शब्दांत विस्तार करा :
विना सहकार, नाही उद्धार.

■ खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे 250 शब्दांत निबंध लिहा : [10]

75) वाचन - एक उत्तम छंद :

प्रस्तावना — वाचनामुळे प्रगल्भता — 'वाचाल, तर वाचाल' हे डॉ. आंबेडकरांचे सार्थ उद्गार — मुद्रणकला — ज्ञानाचे भांडार खुले — भूतकाळ व वर्तमानकाळ यांची सांगड — वाचनाची ओढ हवी — व्यक्तिमत्व संपन्न होते — अडचणींवर मात करण्याचे सामर्थ्य मिळते — चांगले पुस्तक विचारप्रवृत्त करते ....

किंवा

मी पाहिलेला क्रिकेटचा सामना :

प्रस्तावना — विश्वचषक सामन्यात आलेले अपयश त्यामुळे निंदानालस्ती — मन दुखावले — बांगलादेशात सामने — फलंदाजीतील पराक्रम — शतकांची आतीषबाजी — गोलंदाजीतील विक्रम — मिळालेले यश — यशाचा परिणाम .....

किंवा

शेतकरी सुखी तर जग सुखी :

प्रस्तावना — वाढती लोकसंख्या — अपुरी जमीन — उत्पादनक्षमता वाढवण्याची गरज — संशोधन — तंत्रज्ञानाची मदत — अपुरे प्रयत्न — शेतीप्रधान देश — अपुरी साधनसामग्री — मार्गदर्शनाची गरज .....

This Question Paper contains 11 printed pages.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 101221

130(GHE)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચના :

- (૧) આ પ્રશ્નપત્રમાં તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- (૨) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 5 વિભાગ છે.
- (૩) દરેક વિભાગના કુલ 20 ગુણ છે.

સૂચના :-

- (1) सभी प्रश्नों के उत्तर आवश्यक हैं।
- (2) इस प्रश्नपत्र के कुल पाँच हिस्से हैं।
- (3) प्रत्येक विभाग के कुल 20 गुण हैं।

Instructions :-

- (1) All the questions of this question paper are compulsory.
- (2) This question paper contains Five sections.
- (3) Each section has total 20 marks.

SECTION – A

Q 1. (અ) નીચેના ફકરાઓનું માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો. [12]

(અ) निम्नलिखित परिच्छेदों का माध्यम की भाषा में अनुवाद कीजिए।

(A) Translate the following passages in the language of the medium

દરેકબોત નેકાહ કન કે ખાને ખોલિશ ષ્કોને કને હેન્ડેસ્ ડર તસબ આન ષ્કોન નેકાહ ડાર્ડ કે ઝલેબ (1)

ખોલિશ આમન સાર્ડો ડો ગોશ્તે ડો ઝલેબ કને. ઝલેક જાનબ બનિયા ડા ફલેન્ડે હે ડેકેરે બરડતાર

તમામ જહેદ. આંકાહ ષ્કો હેર ગરડન કીરો મીયાન ત્તે હારાસ્ત ડારડતાર બેઝી ડોરતરો બેઝી નેઝડીક

તરેબોડતાર નેકો હોબાન્ડામ હોડ.

अथवा OR अथवा

(1) شخصی نمازی گزار دو بعد از نماز دعا آغاز کرد و خورادر آمدن بهشت و خلاصی از آتش دوزخ خواست۔ پیرزن در قفای وی استاده بود و آواز اومی شنیدمی گفت ”خداوند مراد آنچه اومی خواهد شریک گردان“ چون آن شخص به شنید گفت: ”خداوندا! مرا برابر در کش و زخم تاز یانه بمیران ”زن گفت“۔ خداوندا! مرا بیامرز و آنچه این می طلید از آن نگاه دار۔“

(2) روباهی بر سر راهی ایستاده بود و چشم مراقب بر چپ و راست نهاده۔ ناگاه از دور سیاهی پیدا شد۔ چون نزدیک رسید دید که یکی درنده گرگ با سگی بر صورت دوستان صادق و یاران موافق همراهی آیندنه آن را از این تو هم فریبی و نه این را از آن دغدغه آسب۔ روباه پیش دوید و سلام کرد و وظیفه احترام بجا آورد و گفت ”الحمد للہ!“

अथवा OR अथवा

(2) بچے ہا همراه پدر و مادر و مادرشان قدم زنان پیش می رفتند۔ گاہ پشت شیشہ مغازہ های اسباب بازی فروشی می ایستادند و تماشا می کردند۔ چیزی نگزشت کہ بہ چہار راہ بزرگ دیگری رسیدند۔ اینجا جمعیت زیاد بود۔ مردم بہ راہنمائی پاسبان با علامت چراغ از یک سمت خیابان بہ سمت دیگر آن می رفتند۔

(A) नीचेना वाक्योने वार्तानुसार क्रममें लिखो।

(B) निम्नलिखित वाक्यों को वार्तानुसार क्रम में लिखिए।

(B) Arrange the following sentences according to the sequence of the Story.

(3) مشرف الدین بزودی پدر خود را از دست داد۔

(4) بہ نام مشرف الدین در شیراز زندگی می کرد۔

- (5) انا دست از تحصیل علم برنداشت۔
- (6) ولی سرپرست ماند۔
- (7) برگشت و تماشا در گردشگاههای اطراف شیرازی پرداخت۔
- (8) او هر وقت که از درس و مطالعه فراغت می یافت۔
- (9) هفت صد سال پیش دانش آموزی۔
- (10) مشرف الدین طبیعت را دوست داشت۔

SECTION – B

- Q 2. (अ) नीयेना पद्यभंडोनुं माध्यमनी भाषामां अनुवाद करो. [12]
- (अ) निम्नलिखित पद्यखण्डों का माध्यम की भाषा में अनुवाद कीजिए।
- (A) Translate the following Stanzas in the language of the medium.

(11) دختری خرد بدیدم بگدائی مشغول
 کرده در جامه پاره نهال پیکر خویش
 بود مکشوف بتارا جگه دزد نگاه
 گرچه در ژنده نهان ساخته بدگوهر خویش
 در چه ز اهل دل و دین رحم طمع داشت ولی
 بود خصم دل و دین از نگه کافر خویش

अथवा OR अथवा

(11) حمد بی حد مر خدائی پاک را
 آنکه ایمان داد مشمت خاک را
 آنکه در آدم دمید او روح را
 داد از طوفان نجات او نوح را

آنکه فرما کرد قهرش باد را
تا سزائے کرد قوم عاد را

عاشق شدم و محرم این کار ندارم (12)
فریاد کر غم دارم و غمخوار ندارم
آن عیش کر باری دهدم صبر ندیدم
داں بخت کر پرش کندم یار ندارم
بسیار شدم عاشق و دیوانه از این پیش
آن صبر کر هر بار بد این بار ندارم

अथवा OR अथवा

بیهوده رود باد صبا بر اثر ما (12)
ما گم شد گانیم کر یابد خبر ما!
ای سرد تھیدست مین سیم وزر ما
چون غنچه بود سیم وزر اندر کیمر ما
ما معتقد همت صاحب نظرا نیم
کونین بود مختصر انور نظر ما

(अ) જે પદ્યખંડોનું ભાષાંતર કર્યું હોય, તેજ બે પદ્યખંડોની સમજૂતી લખો. (13) [8]

(ब) जिन पद्यखण्डों का अनुवाद किया है उन्हीं दो पद्यखण्डों का विवरण लिखिए।

(B) Write the explanation of only those stanzas, which you have translated from the poem section above.

SECTION – C

- Q 3. (अ) अरबी अेकवचन / बहुवचन लभो (गमे ते पांय). [5]
(अ) अरबी एकवचन / बहुवचन लिखिए (कोई पाँच)।
(A) Write Arabic singular / plural. (Any FIVE).

اغناء (14)

اسباب (15)

ازمنه (16)

ایم (17)

نظر (18)

ارواح (19)

- (अ) क्रियापटना अर्थ अने आज्ञार्थ लभो. (कोईपल पांय) [5]
(ब) क्रियापद के अर्थ और आज्ञार्थ लिखिए (कोई पाँच)।
(B) Write verb-meaning and imperative. (Any FIVE).

پرسیدن (20)

خوردن (21)

ساختن (22)

پوشیدن (23)

آموختن (24)

ریختن (25)

- (C) (1) काव्यपंक्तिभांथी अलंकार ओणभी तेनी व्याख्या लभो. [2]
 काव्य पंक्ति में से अलंकार पहचान कर उसकी परिभाषा लिखिए।
Find out the Figures of speech of the given couplet and define.

فریادش من کہ در آتش عشق (26)
 پروانہ صفت سوزم و پروانہ کند

अथवा OR अथवा

ساقی پیار بادہ کہ آمد زمان گل
 تا بہ شکنیم توبہ دیگر در میان گل

- (2) काव्यपंक्तिनी विग्रह करी छंद ओणभावो. [2]
 काव्य पंक्ति का विग्रह करके छंद की पहचान कीजिए।
Scan the verse and name the meter.

داؤد گفت ای پادشاه چون نیازی تو ز ما (27)
 حکمت چه بود آخر بگودر خلقت هر دو سرا

अथवा OR अथवा

غلام آن سبک روحم کربا من سرگران دارد
 جوابش تلخ و پنداری شکر زیر زبان دارد

- (D) (1) समानार्थी शब्दो लभो. (गमे ते बे) [2]
 समानार्थी शब्द लिखिए। (कोई दो)
Give synonyms of : (Any Two)

خطا (28)

رفیق (29)

آغاز (29)

(2) विरोधी शब्दो लभो (गमे ते बे) [2]

विपरीतार्थी शब्द लिखिए। (कोई दो)

Write opposites of the following words. (any two)

سفید (30)

روز (30)

दानا (31)

(3) विभाग A अने B मांथी योग्य जोडी बनावो (गमे ते बे) [2]

A और B में से मुनासिब जोड़ियाँ बनाएं। (कोई दो)

Match A with B appropriately. (Any Two)

A

B

हفت اورنگ (32) سعدی

بوستان (33) جامی

شب آهنگ (33) بہار

SECTION – D

Q 4. (अ) नीचेनो इकरो वांथी तेना प्रश्नोना जवाब इरसी भाषामां लभो. [5]

(अ) निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर दिए हुए प्रश्नों के उत्तर फारसी भाषा में लिखिए।

(A) Read the following passage and answer the questions given below in the Persian language.

پیر مرد نادانی یک کیسه طلا داشت۔ او سوراخی در زمین حفر کرد و کیسه طلا را در آن سوراخ گذاشت
و بانگی روی آن را پوشاند۔ پیر مرد هر روز آنچرا او اراسی می کرد۔ او سنگ را کنار می زد و انگشتانش را داخل
سوراخ می کرد و طلاها را لمس می کرد و از این کار خوشحالی بسیار احساس می کرد۔ روزی سنگ را برداشت
و مثل همیشه، انگشتانش خود را در داخل سوراخ کرد و فهمید که گنجش آنجا نیست بیا چشمگین و ناراحت شد۔
ظاهر آنو کرمی که مواظب کارهای اربابش بود گنج را دزدیده بود۔

Questions : پرسش

پیر مرد کیسہ طلا خود را کجا گذاشت ؟ (34)

پیر مرد روی سوراخ را با چه پوشاند ؟ (35)

پیر مرد چہر طلا ہا را لمس می کرد ؟ (36)

پیر مرد از چه کاری احساس خوشحالی می کرد ؟ (37)

چرا پیر مرد خشمگین و ناراحت شد ؟ (38)

(ب) नीचे आपेला मुद्दा परथी इरसीमां वार्ता लपो. [5]

(ब) निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर फारसी में एक कहानी लिखिए।

(B) Write a story in Persian with the help of the following outlines.

(39) سنگی حریص۔ دیدن استخوان۔ گرفتن دردہان۔ گذشتن از پلے۔ دیدن عکس خود در آب۔
خیال کردن۔ هوس ربودن استخوان۔ باز کردن دہان۔ عنوان۔

(इ) तभारा मित्रना जन्मदिवस प्रसंगे अभिनंदन पाठवतो पत्र इरसी भाषामां लपो. (40) [5]

(क) अपने मित्र की वर्षगाँठ के अवसर पर अभिनंदन (बधाई) पत्र फारसी भाषा में लिखिए।

(C) Write a letter to congratulate your friend on his birthday occasion in Persian language.

(इ) विवरण समजावो. (अमे ते बे) [3]

(ड) किन्हीं दो के विवरण / परिभाषा लिखिए।

(D) Define / Illustrate : (Any TWO).

حمد (41)

مشت خاک (42)

اسکندر (42)

(2) संधि विग्रह करो (गभे ते भे).

[2]

किन्ही दो के संधि विग्रह कीजिए। (कोई दो)

Separate the following combined words. (Any Two)

لطف کرم (43)

خليفة بغداد (44)

نيکامی (44)

SECTION – E

Q 5. (अ) नीयेना लेखक, तेमनी कृतिओ तेम ज जवन विशे नोध लभो.

[5]

(अ) निम्नलिखित लेखक, उनकी रचनाओं और उनके जीवन के बारे में लिखिए।

(A) Write a note on the following author, his literary works and his life sketch.

مولانا نورالدین جامی (45)

अथवा OR अथवा

شیخ سعدی شیرازی

(ब) नीये आपेल काव्यप्रकारनो अर्थ उत्पत्ति, काव्य स्वरूप तेमज रचना विशे लभो.

[5]

(ब) निम्नलिखित काव्य प्रकार का अर्थ, उत्पत्ति, काव्य स्वरूप और रचनाओं के बारे में लिखिए।

(B) Write a note on the following type of poetry mentioning its meaning, origin and construction.

تصیّدہ (46)

अथवा OR अथवा

غزل

(ક) નીચેના વાક્યોનું ફારસીમાં ભાષાંતર કરો. (ગમે તે પાંચ)

[10]

- (47) ઈમામ ગજાલીનો જન્મ તૂસમાં થયો હતો.
- (48) આપણે માતા-પિતા અને શિક્ષકો ના આદર કરવો જોઈએ.
- (49) ફારૂક, જુબૈર અને આદિલ વેકેશનમાં મુંબઈ જશે.
- (50) આપણે શાળામાં સમસસર આવવું જોઈએ.
- (51) મધુર વાણી માણસને પ્રિય બનાવે છે.
- (52) ફારસી ભાષા ઘણી સહેલી છે.
- (53) 'બોસ્તાન' પણ શેખ સાદીનું પ્રખ્યાત પુસ્તક છે.
- (54) હું દેશપ્રેમી છું.
- (55) ખરેખર તેહરાન મોટું અને સુંદર શહેર છે.

(ક) નિમ્નલિખિત મેં સે કિન્હીં પાँच वाक्यों का फारसी में अनुवाद कीजिए :

- (47) इमाम गजाली की पैदाइश (जन्म) तूस में हुई थी।
- (48) हमें माता-पिता और शिक्षकों का आदर करना चाहिए।
- (49) फारूक, जुबैर और आदिल वेकेशन में मुम्बई जाएंगे।
- (50) हमें पाठशाला में समयानुसार आना चाहिए।
- (51) मधुर वाणी व्यक्ति को प्रिय बनाती है।
- (52) फारसी भाषा बहुत सरल है।
- (53) 'बोस्तान' भी शेख सादी की प्रख्यात पुस्तक है।
- (54) मैं देशप्रेमी हूँ।
- (55) सचमुच तेहरान बड़ा और सुंदर शहर है।

(C) Translate the following Sentences in Persian (Any Five).

- (47) Imam Ghazali was born in Toos.
- (48) We should respect our parents and teachers.

- (49) Farooq, Zuber and Adil will go to Mumbai in vacation.
- (50) We should come to school in time.
- (51) Sweet tongue makes a person dear.
- (52) The Persian language is very easy.
- (53) "Bostan" is also famous book of Shaikh Saadi.
- (54) I am patriot.
- (55) Really Tehran is big and beautiful city.

- (49) Farooq, Zuber and Abdi will go to Mumbai in vacation.
- (50) We should come to school in time.
- (51) Sweet tongue makes a person dear.
- (52) The Persian language is very easy.
- (53) "Bostan" is also famous book of Shaikh Saadi.
- (54) I am patient.
- (55) Really Tehran is big and beautiful city.

This Question Paper contains 12 printed pages.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 105741

129(GHE)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- ૧) આ પ્રશ્નપત્રમાં **five** પાંચ વિભાગ છે.
- ૨) દરેક વિભાગ ૨૦ ગુણનો છે.
- ૩) પ્રત્યેક પ્રશ્નોના જવાબો આપવા ફરજિયાત છે.
- ૪) પ્રશ્નના જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

सूचनाएँ :

- ૧) इस प्रश्नपत्र में **पाँच** विभाग हैं।
- ૨) प्रत्येक विभाग के लिए बीस (20) अंक हैं।
- ૨) सभी प्रश्नों के उत्तर लिखना अनिवार्य हैं।
- ૪) दाहिनी ओर प्रश्नों के अंक दिए गए हैं।

Instructions :

- 1) This question paper contains FIVE sections.
- 2) Each section carries Twenty (20) marks.
- 3) All questions are compulsory.
- 4) Marks are indicated at the right side of the question paper.

વિભાગ - A

■ अधोलिखितानाम् पद्यानाम् अनुवादं कुरुत (कयोश्चित् द्वयोः) :

[8]

નીચે આપેલ પદ્યનો અનુવાદ કરો (કોઈપણ બે) :

निम्नलिखित पद्यों का अनुवाद कीजिए (कोई दो) :

Translate the following verses in English (Any Two) :

- 1) वरदे सुखदेऽभयदे धनदे
शरणागतरक्षणकार्यरते ।
जगदीश्वरि देवि सरस्वति रे
मयि धेहि यशो धवलं विमलम् ॥

- 2) वार्ता च कौतुकवती विमला च विद्या
लोकोत्तरं परिमलश्च कुरङ्गनाभे ।
तैलस्य बिन्दुरिव वारिणि दुर्निवारम्
एतत् त्रयं प्रसरति स्वयमेव भूमौ ॥
- 3) हिताहारा मिताहारा अल्पाहाराश्च ये जनाः ।
न तान् वैद्याश्चिकित्सन्ति आत्मनस्ते चिकित्सकाः ।
स्मृतिमान् युक्तिहेतुज्ञो जितात्मा प्रतिपत्तिमान् ।
भिषगौषधसंयोगैश्चिकित्सां कर्तुमर्हति ॥

- अधोलिखितस्य संस्कृत प्रश्नस्य उत्तरं संस्कृते दीयन्ताम् :
नीचे आपेक्ष संस्कृत प्रश्नोना उत्तर संस्कृतभां लभो :
निम्नलिखित संस्कृत प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में लिखिए :
Answer the following questions in Sanskrit :

- 4) वचः कुत्र वक्तव्यम्?

अथवा / अथवा / OR

जनः केन विमोहितः?

- अधोलिखितानां शब्दानाम् उपरि विवरणात्मिकां टिप्पणीं लिखत :
नीचे आपेक्षा शब्दोपर विवरणात्मक नोंध लभो :
निम्नलिखित शब्दों पर विवरणात्मक टिप्पणी लिखिए :
Write an explanatory note on the following words :

- 5) व्याधयः

अथवा / अथवा / OR

शिवसङ्कल्पम् मनः

- पद्यस्य पूर्तिं कुरुतः
श्लोक पूर्ण करो :
श्लोक पूर्ण कीजिए :
Complete the verses :

- 6) यथान्नं मधुसंयुक्तं ..... ।
..... भेषजं महत् ॥

अथवा / अथवा / OR

सर्व परवशं ..... ।

..... सुखदुःखयोः ॥

■ अधोदत्तानां प्रश्नानां विकल्पेभ्यः उचितं विकल्पं चित्वा उत्तरं लिखत :

नीचे आपेला प्रश्नोना विकल्पोमांथी योग्य विकल्प शोधीने साथो विकल्प लभो :

निम्नलिखित प्रश्नों के विकल्पों में से सही विकल्प खोजकर सही विकल्प लिखिए :

Find out the correct option from the given options and

write the answer :

- 7) मानवस्य मनः कीदृशं वर्तते? [1]
(क) श्रेष्ठम्
(ख) हृत्प्रतिष्ठम्
(ग) शुभम्
(घ) अशुभम्
- 8) कः गोपतिः? [1]
(क) जलम्
(ख) समुद्रः
(ग) सूर्यः
(घ) पृथ्वी
- 9) लक्ष्मीपतेः लक्ष्म किम्? [1]
(क) शमः
(ख) क्षमा
(ग) कार्मुकः
(घ) जटा
- 10) निर्मातारः स्वयं कुत्र वसन्ति? [1]
(क) भवने
(ख) गृहे
(ग) कुटिरे
(घ) वने
- 11) प्रवसने कः मित्रम्? [1]
(क) भिषक्
(ख) भार्या
(ग) दानम्
(घ) सार्थः

विभाग - B

■ अधोलिखितस्य गद्य-खण्डस्य अनुवादम् कुरुत (कयोश्चित् द्वयोः) :

[8]

नीचे आपेक्ष गद्यखण्डोंनुं भाषांतर करो (कोईपक्ष दो) :

निम्नलिखित गद्यखण्ड का अनुवाद कीजिए (कोई दो) :

Translate the following passages (Any Two) :

12) पूर्वम् अहं ताडपत्राणां सङ्ग्रहरूपः ग्रन्थः भवामि स्म । ताडपत्ररूपे मयि छिद्रमेकं विरच्य तस्मिन् सूत्रं प्रवेशयन्ति स्म ।

ततः ताडपत्रसमूहस्य उपरि सूत्रं वेष्टयन्ति स्म । तस्मिन् वेष्टिते सूत्रे ग्रन्थि-
बन्धनात् मम ग्रन्थनाम् प्रसिद्धिं गतम् । अद्यत्वे अहं वृक्ष संभूतानां कर्गजानां
सङ्ग्रहरूपं पुस्तकम् अस्ति ।

13) राजपुत्राः ऊचुः - कथम् एतत्?

सोऽब्रवीत् - अस्ति दक्षिणारण्ये एकः वृद्ध व्याघ्रः । सः स्नातः कुशहस्तः
सरस्तीरे ब्रूते - भो भोः पान्थाः । इदं सुवर्णकङ्कणम् गृह्यताम् । ततः लोभाकृष्टेन
केनचित् पान्थेन आलोचितं यत् भाग्येन एतत्सम्भवति । किन्तु अस्मिन् आत्मसन्देहे
प्रवृत्तिः न विधेया ।

14) पुरोहितः - विवाहसंस्कारावसरे वधूवरौ यज्ञाग्निं परितः चतुर्वारं परिक्रामतः ।
इयं क्रिया लोकं प्रदक्षिणा इति नाम्ना प्रसिद्धा अस्ति ।

यजमानः - प्रदक्षिणायाः अवसरे वधूवरौ सहैव चलतः अथवा अनुक्रमेण
चलतः ।

पुरोहितः - प्रायः तिसृषु प्रदक्षिणासु कन्या प्रथमं चलति, तदनु वरः चलति ।
ततः अन्तिमायां प्रदक्षिणायां वरः प्रथमं चलति, तदनु कन्या ।

■ अधोदत्तस्य प्रश्नस्य संस्कृतभाषायाम् उत्तरं लिखत :

[2]

नीचे आपेक्ष प्रश्नोना जवाब संस्कृतभां लखो :

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संस्कृत भाषा में लिखिए :

Answer the following questions in Sanskrit :

15) पर्याकुलहृदयया कति वर्षाणि उक्तानि?

अथवा / अथवा / OR

दयानन्देन आर्यसमाजस्य स्थापना कुत्र कृता?

■ विवरणात्मिकां टिप्पणीं लिखत :

[2]

विवरणात्मक नोंध लभो :

विवरणात्मक टिप्पणी लिखिए :

Write an explanatory note :

16) सत्यार्थप्रकाशः

अथवा / अथवा / OR

संस्कारः

■ अधोदत्तानां रिक्तस्थानानां पूर्तिं कुरुत :

नीचे आपेक्षी जाकी जग्या पूरो :

निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

Fill in the blanks for the following :

17) देवाः स्वभावतः ..... सन्ति।

[1]

(लुब्धाः, अदान्ताः)

18) वनौकसां ..... निवासः।

[1]

(किष्किन्धा, मिथिला)

19) मुखरागः ..... न कोपेषु।

[1]

(शुकेषु, कोकिलेषु)

■ अधोदत्तानां प्रश्नानां विकल्पेभ्यः उचितं विकल्पं चित्वा उत्तरं लिखत :

नीचे आपेक्ष प्रश्नानां विकल्पोभांथी योग्य विकल्प शोधीने साथो विकल्प लभो :

निम्नलिखित प्रश्नों के विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए :

Find out the correct option from the given options and

write the answer :

20) दयध्वम् इत्युपदेशः कस्मै प्रदत्तः?

[1]

(क) देवाय

(ख) असुराय

(ग) मनुष्याय

(घ) सर्वजनाय

21) कस्य नेतृत्वं चतुर्थे च मोक्षनामके पुरुषार्थे भवति?

[1]

(क) वरस्य

(ख) कन्यायाः

(ग) पुरोहितस्य

(घ) धर्मपत्न्याः

- 22) आश्रमः कस्य अदृष्टपूर्वः आसीत्? [1]
- (क) जनस्य
(ख) शुकस्य
(ग) ऋषिजनस्य
(घ) कलिकालस्य

- 23) उत्तरीयं कः प्रयच्छति? [1]
- (क) चारुदत्तः
(ख) वसन्तसेना
(ग) कुम्भीलकः
(घ) विदूषकः

- 24) नमो नमः। - इत्यस्य अनन्तरं गुरुः किं वदति? [1]
- (क) कल्याणं भवतु
(ख) सुखिनः भवन्तु
(ग) वर्धताम्
(घ) नमो नमः

विभाग - C

■ अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा संस्कृत प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत :

नीचे आपेक्षित गद्यखण्डने वांछीने संस्कृत प्रश्नोना जवाब संस्कृतभाषां लिखो :

निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर संस्कृत प्रश्नों के उत्तर संस्कृत भाषा में लिखिए :

Read the following passage and answer the Sanskrit questions in Sanskrit language : [4]

- 25) एकदा एकस्यां नृपसभायां कश्चित् वैदेशिकः वणिक् समागतः। तस्य पार्श्वे काष्ठमय्यः सुन्दर्यः कलात्मिकाः आकारेण प्रकारेण भारेण रूपेण रागेण च समानाः तिस्रः पुत्तलिकाः आसन्। राजसभायाम् उपस्थितः असौ वणिक् ताः पुत्तलिकाः नृपं प्रदर्शयति। नृपतिः स्वकरकमलयोः गृहीत्वा ताः पश्यति।
- (A) एकदा नृपसभायां कः समागतः?
(B) वणिजः पार्श्वे कीदृश्यः पुत्तलिकाः आसन्?
(C) वणिक् काः नृपं प्रदर्शयति?
(D) नृपतिः ताः पुत्तलिकाः गृहीत्वा किं करोति?

■ समीक्षात्मिकां टिप्पणीं लिखत (कयोश्चित् द्वयोः) :

[6]

समीक्षात्मक नोंध लभो (कोईपक्ष भे) :

समीक्षात्मक टिप्पणियाँ लिखिए (कोई दो) :

Write critical notes (Any Two) :

26) द्रौपदीनो युधिष्ठिरने उपालंभ.

द्रौपदी का युधिष्ठिर को उपालंभ।

Draupadi's reproach to Yudhisthira

27) महर्षि दयानंदनुं प्रारंभिक जवन.

महर्षि दयानन्द का प्रारंभिक जीवन।

Early life of Maharshi Dayanand.

28) दशरथने मणेलो शाप.

दशरथ को प्राप्त शाप।

Curse inflicted upon Dashratha.

■ अधोदत्तस्य वाक्यस्य ससंदर्भ स्पष्टीकरणं कुरुत (कयोश्चित् द्वयोः) :

[6]

नीये आपेल वाक्यने ससंदर्भ समझवो (कोईपक्ष भे) :

निम्नलिखित वाक्यों को ससंदर्भ स्पष्ट कीजिए (कोई दो) :

Explain the following sentence with reference to the context (Any Two) :

29) न हयेकस्मात् गुरोर्ज्ञानं सुस्थिरं स्यात् सुपुष्कलम्।

30) किं वैद्येन प्रयोजनम्।

31) परितुष्टा यास्यति।

■ अधोदत्तं वाक्यं कः वदति इति चित्वा लिखत :

[4]

नीये आपेल वाक्य कोश भोले छे ? शोधीने लभो :

निम्नलिखित वाक्य कौन बोलता है यह चुनकर लिखिए :

Who speaks the below given sentence? Find out and write down :

32) (A) नन्विदं कष्टं नाम।

(कैकेयी, भरतः)

(B) विवाहे संस्कारे विविधाः विधयो भवन्ति।

(यजमानः, पुरोहितः)

(C) वयस्य, किं मां प्रतारयसि?

(विदूषकः, चारुदत्तः)

(D) धातुमयी मुद्रा प्राचीनतरा अस्ति।

(शिष्यः, गुरुः)

विभाग - D

- अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत :
नीचे आपेक्ष इकरो वांथीने आपेक्ष प्रश्नोना जवाब संस्कृतमां लभो :
निम्नलिखित अनुच्छेद को पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर संस्कृत भाषा में लिखिए :
- Read the following passage and answer the Sanskrit questions in Sanskrit language only :**

[4]

33) एकस्मिन् वने एकः मूषकः सुप्तस्य सिंहस्य केशान् अकृतन्त । सिंहः तम् अपराधिनम् हन्तुम् इच्छति स्म । तदा मूषकः प्राणदानाय सिंहं प्रार्थयत । सः कृपया तम् अमुञ्चत् । एकदा सः सिंहः जाले निपतितः । मूषकः स्वतीक्ष्ण दन्तैः जालं छित्वा सिंहम् अमुञ्चत । क्षुद्रजीवा अपि समये महत् कार्यं कुर्वन्ति ।

प्रश्ना :

- (A) मूषकः कस्य केशान् अकृतन्त?
(B) सिंहं प्राणदानाय कः प्रार्थयत?
(C) सिंहः कुत्र निपतितः?
(D) मूषकः सिंहं कथम् अमुञ्चत्?

- अधोदत्तानां प्रश्नानाम् गुर्जरभाषायाम् उत्तराणि लिखत (केषांश्चित् त्रयाणाम्) :
नीचे आपेक्षा प्रश्नोना जवाब गुजराती भाषामां लभो (कोईपक्ष त्रय) :
निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर हिन्दी भाषा में लिखिए (किन्हीं तीन) :
Answer the following questions in English (Any Three) :

[6]

- 34) भूमिथी भारे अने आकाशथी उंचुं कोष छे ?
भूमि से भारी और आकाश से ऊँचा कौन है?
Who is heavier than land and higher than sky?
- 35) संदेहनी बाबतमां मुसाफिर शुं विचारें छे ?
संशय के विषय में मुसाफिर क्या सोचता है?
What does the traveller think about doubt?
- 36) आश्रममां यंचलतानी स्थिति शी छती ?
आश्रम में चंचलता की क्या स्थिति थी?
How was volatility in Ashrama?
- 37) शठ लोको लोकोने कथं रीते छली नाभे छे ?
ठग (शठ) जन भोले-भाले लोगों को किस प्रकार मारते हैं?
How does cunning people kill guileless people?

■ अर्थ विस्तारं कुरुत :

अर्थ विस्तार करो :

अर्थ विस्तार कीजिए :

Expand the idea :

[3]

38) नाहं वैकुण्ठराजोऽस्मि कैलासाधिपतिर्न वा ।

लोकानां हितकारि यत् ज्ञेयं रूपं तदेव मे ॥

अथवा / अथवा / OR

कृषकः तन्तुवायश्च शिल्पी प्रशिक्षकस्तथा ।

वैद्यो वैज्ञानिकः साधुः सैनिक इति विश्रुताः ॥

■ अधोदत्तानां रिक्तस्थानानां पूर्तिं कुरुत :

नीचे आपेक्षित शब्दों का पूरा :

निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

Fill in the blanks :

39) मेघां मे ----- ददातु । (इन्द्रः, ब्रह्म)

[1]

40) बहुमित्रकरं ----- वसते । (दुःखम्, सुखम्)

[1]

41) यति शीर्षाणि तति ----- । (वेदनाः, शीर्षाणि)

[1]

■ अधोलिखितान् श्लोकांशान् योजयत :

[4]

नीचे आपेक्षित श्लोकांशों को जोड़ो :

निम्नलिखित श्लोकों को जोड़िए :

Match the following verses :

42) यथा काष्ठमयो हस्ती — सत्यं ब्रवीमि वध इत् स तस्य ।

43) मोघमन्नं विन्दते अप्रचेताः — यमध्वजो गृहगतः स्मरति ।

44) स्थायीभवति चात्यन्तं — यश्च चर्ममयोमृगः ।

45) धन्यः स कोऽपि विटपी — रागः शुक्लपटे यथा ।

विभाग - E

■ परिचयात्मिकां टिप्पणीं लिखत (कयोश्चित् द्वयोः) :

[8]

परिचयात्मक नोंध लखो (कोईपक्ष में) :

परिचयात्मक टिप्पणी लिखिए (कोई दो) :

Write introductory notes (Any Two) :

46) महाभारतम्

47) रघुवंशम्

48) मृच्छकटिकम्

■ न्यायं स्पष्टं कुरुत :

न्याय समझवो :

न्याय की व्याख्या दीजिए :

Explain the maxim :

49) अग्निशिखान्यायः

[2]

अथवा / अथवा / OR

रज्जुसर्पन्यायः

50) 'जे साधनथी माइसने दुःख प्राप्त थाय छे, ते ज साधन अे दुःखना निवारणनुं

[1]

कारण बनी जाय छे' - आ बाबत समझववा कयो न्याय उपयोगी छे ?

'जिस साधन से मानव दुःखी होता है वही साधन उसके दुःख निवारणार्थ सहायक हो सकता है।' - यह बात समझाने के लिए कौन सा न्याय उपयोगी है?

'Anything that causes pain may prove to be the remedy of that pain.'

- Which maxim explains this?

(A) नदीसमुद्रन्यायः

(B) रज्जु-सर्पन्यायः

(C) अव्यापार-व्यापारन्यायः

(D) कण्टकविद्धन्यायः

51) 'ज्यां कोई पात्रता ज न छेय, त्यां कोई वस्तु पडोयाउवाभां आवे, तो ते वस्तु

[1]

बिन उपयोगी बनी रहे छे' - कयो न्याय आ बाबत नुं सूचन करे छे ?

'जहाँ कोई पात्रता ही न हो वहाँ यदि कुछ पहुँचाया जाता है, तो वह बिन उपयोगी बन जाता है।' - कौन सा न्याय इस तथ्य को सूचित करता है?

'If anything is provided to an undeserving person it remains useless.' - Which maxim indicates this?

(A) नदीसमुद्रन्यायः

(B) रज्जुसर्पन्यायः

(C) उषरवृष्टिन्यायः

(D) जलमन्थनन्यायः

- 52) 'गुणायन्ते दोषा सुजनवदने दुर्जनमुखे ।' आ पंक्तिमां कयो छंद छे ? [1]
 'गुणायन्ते दोषा सुजनवदने दुर्जनमुखे ।' - इस पंक्ति में कौन सा छंद है?
 'गुणायन्ते दोषा सुजनवदने दुर्जनमुखे ।' - Identify the metre in this line.
 (A) शिखरिणी
 (B) शार्दूलविक्रीडीतम्
 (C) वसंततिलका
 (D) वंशस्थ
- 53) जतौ तु वंशस्थमुदीरितं जरौ । - कया छंदनु लक्षणा छे ? [1]
 जतौ तु वंशस्थमुदीरितं जरौ । - कौनसा छंद का लक्षण है?
 जतौ तु वंशस्थमुदीरितं जरौ । - Identify the metre in this illustration.
 (A) वसंततिलका
 (B) वंशस्थ
 (C) शिखरिणी
 (D) शार्दूलविक्रीडितम्
- 54) जयां अक ज वाक्यमां अनेक अर्थानो बोध थतो छोय त्यां कयो अलंकार बने छे ? [1]
 जहाँ एक ही वाक्य में अनेक अर्थों का बोध हो वहाँ कौन सा अलंकार सूचित होता है?
 In which figure of speech there can be more than one meaning of a sentence?
 (A) अर्थान्तरन्यासः
 (B) विरोधः
 (C) श्लेषः
 (D) व्याजस्तुतिः
- 55) 'कः स्वर्धूनि विवेकस्त पापिनो नयसे दिपम् ।' आ पंक्तिमां कयो अलंकार छे ? [1]
 'कः स्वर्धूनि विवेकस्त पापिनो नयसे दिपम् ।' इस पंक्ति में कौन सा अलंकार है?
 'कः स्वर्धूनि विवेकस्त पापिनो नयसे दिपम् ।' Identify the figure of speech in this line.
 (A) अर्थान्तरन्यासः
 (B) व्याजस्तुतिः
 (C) विरोधः
 (D) श्लेषः

- 56) अश्विनीकुमारो अे कया ऋषिनुं वृद्धत्व दूर करीने नवयौवन प्रदान कर्तुं इतुं ? [1]
 अश्विनीकुमारों ने कौन से ऋषि का वृद्धत्व दूर करके नवयौवन प्रदान किया था?
 Who was provided youth by dispelling his old age by Ashwini Kumars?
 (A) वराहमिहिर
 (B) चरक
 (C) च्यवनऋषि
 (D) सुश्रुत
- 57) आचार्य चरकना प्रसिद्ध ग्रंथ नुं नाम जशावो. [1]
 आचार्य चरक के प्रसिद्ध ग्रंथ का नाम बताइए।
 Name the famous book written by Acharya Charak.
 (A) अष्टाङ्गहृदयम्
 (B) चरकसंहिता
 (C) सुश्रुतसंहिता
 (D) माधवनिदानम्
- 58) भगोलविद्याना अत्यंत प्रभावशाली आचार्य कोश छे ? [1]
 खगोलशास्त्र के अत्यंत प्रतिभाशाली आचार्य कौन हैं ?
 Who is the most impressive Acharya of Astronomy?
 (A) वाग्भट्ट
 (B) आर्यभट्ट
 (C) पृथुयशस्
 (D) वराहमिहिर
- 59) नीयेनाभांथी ज्योतिषने कोनुं अंग मानवामां आवे छे ? [1]
 निम्नलिखित में से ज्योतिष को किसका अंग माना जाता है ?
 Which of the following is Astrology considered a part of?
 (A) वेद
 (B) उपनिषद
 (C) पुराण
 (D) महाभारत

--	--	--	--	--	--	--

005(S)

(MARCH, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

سوچڻ وٺ :

- (1) هي سوالِي پيپر پنجن وڀاڻن ۾ ورهايل آهي.
- (2) سوال ۾ اندروني وڪلپ آهن.
- (3) ڪاٻي پاسي وارا انگه مارڪون ڏيکارين ٿا.
- (4) لکت جي قابليت، پاشا شدي ۽ لکتِيءَ جي اصليت کي اڳرائي ڏني ويندي.

وڀاڻه A نظر آڌارت

- (3) * هيٺين سوالن جا جواب نظر جي آڌار تي صحيح وڪلپ ڳولهي لکڻا آهن.
  - (1) لائي لام الف سان ڪنهن لکيو؟

(الف) ڪاتب	(ب) ڪلاڪار
(ث) ڪويءَ	(ڪ) چترڪار
  - (2) انسان کي ڪنهن پلائي ڇڏيو آهي؟

(الف) واڻيءَ	(ب) ناڻي
(ث) ڪوڙ	(ڪ) براين
  - (3) تماچيءَ فقيرن مٿان ڇا گهوري ڇڏيا؟

(الف) فيروزا	(ب) ڪوڏ
(ث) لعلون	(ڪ) سون
- (3) * هيٺين سوالن جا جواب جيئن پڇيل آهن تيئن لکڻا آهن:
  - (4) 'ڏوهيڙا' بيت جي ڪويءَ جو نالو ڄاڻايو.
  - (5) 'هائڪو' بيت ڪوي ڀرپو وفا جي ڪهڙي رچنا مان ڪنيل آهي؟
  - (6) شاعر پهرين ڪنهن جو خادم آهي؟
- (4) * هيٺ ڏنل سوالن جا جواب هڪ هڪ ست ۾ لکو:
  - (7) پُٺ ڪنڊ ۾ ڇو ويٺي رنو؟

(8) وڌيڪ ڪهڙو وڻ سڀني کي وڻي ٿو؟

(9) شهرن ۽ بستين لاءِ شاعر ڇا چيو آهي؟

(10) شاعر ڇا جو عادي آهي؟

(6) * هيٺين سوالن جا جواب ٽن چئن ستن ۾ لکو: (ڪي به ٿي)

(11) اسڪول اڳيان شاعر جو سيس ڇو ٿو جهڪي؟

(12) ناريءَ جي سُرهاڻ ڇا ۾ آهي؟

(13) سُني ٿيڻ لاءِ ڇا جي ضرورت آهي؟

(14) ڪويءَ ڌيءَ کي ڇا سڏيو آهي؟ مثال ڏيئي سمجهايو.

(4) * هيٺين سوالن جا دستار سان جواب لکو: (ڪوبه هڪ)

(15) شاعر قاضي قادن پنهنجن بيتن ۾ ڪهڙا ويچار پيش ڪيا آهن؟

پنهنجن لفظن ۾ لکو.

يا

(15) سامي صاحب سُنن لڳڻ جي باري ۾ ڪهڙا ويچار پيش ڪيا آهن؟

سلوڪن جي آڌار تي سمجهايو.

وياءُ B نثر آڌارت

(3) * وڪلين جي آڌار تي صحيح وڪلپ ڳولهي جواب لکو:

(16) گيتا جي شادي ڪهڙي شهر ۾ ٿي هئي؟

(الف) ممبئي

(ب) دهلي

(ث) جمشيدپور

(17) ڀڳڙي ڪهڙي وقت پنيءَ تان ٿاهه کڻڻ ويئي؟

(الف) منجهند جو

(ب) رات جو

(ث) پيپ پنيءَ جو

(ڪ) شام جو

(18) انوراءُ ڀڄي وڌو ٿيو هو.

(الف) تڪليفن

(ب) غريبيءَ

(ث) ناز نخرن

(ڪ) پيار

- (3) * هيٺين سوالن جا جواب جيئن پڇيل آهن لکو :
 (19) جڳتوءَ جي ڀڀا مازا جون ڪيتريون بوتلون ورتيون ۽ ڪٿي رکيون؟
 (20) ماڻڪلال پنهنجي پٽ بابت ڇا سوچي رهيو هو؟
 (21) گورڊن پارٽيءَ ڪوٽا لڪڻ ڪڏهن شروع ڪئي؟
- (4) * هيٺين سوالن جا جواب هڪ هڪ ست ۾ لکو :
 (22) ديوان صاحب وڌيڪ تعليم حاصل ڇو نه ڪري سگهيو؟
 (23) بڻي نشئي ۽ جوڻاري ڪنهن جا پٽ هئا؟
 (24) شراڙن ۾ ٻانڀڻ ڪنهن لاءِ گرهه ڪڍندو آهي؟
 (25) رويءَ جي دوست ڪچا ڏاڳا ڇو ٽوڙي ڇڏيا؟
- (6) * هيٺين سوالن جا جواب ٽن چئن ستن ۾ لکو : (ڪي به ٿي)
 (26) حضرت عيسيٰ اوگٽن بابت ڇا چاڻايو آهي؟
 (27) وزٽر سلپ تي نالو ڏسي رامچند ڪرسيءَ تان ٽپ ڏيئي ڇو اٿيو؟
 (28) ٿانگي وارا مسافرن سان ڇو ردبدل ڪري رهيا هئا؟
 (29) گوپال شيتل پاييءَ جي خوبين جو ورڻ انوراڳهه کي ڪيئن ڪري ٻڌايو؟
- (4) * هيٺين سوالن جا جواب وستار سان لکو : (ڪوبه هڪ)
 (30) 'طلاق' ڪهڙيءَ جو سرو ڪيتري قدر يوگيه آهي؟ رائجني ڪريو.
 يا
 (30) 'پڪو پهه' ڪتاب بابت ٿوري ۾ ڄاڻ ڏيو.

وياءُ C وياڪرڻ

- (2) * هيٺين هر معنيٰ وارن لفظن کي آمهون سامهون جوڙي لکو : (ڪي به چار)
(الف)	(ب)
(31) زبان	سنسار
(32) اک	يادگيري
(33) ڪل	چرچو
(34) ساز	نيٺ
(35) جڳهه	انجام

* هيٺين جملن ۾ ليڪ ڏنل لفظ جي جاءِ تي ضد لکي جملي جي معنيٰ نه بدلجي

(2) ان نموني وري لکو : (ڪي به چار)
(36) هيءُ سياڻو چوڪر آهي.

(37) مان توکي سدائين ياد ڪندو آهيان.

(38) هن هرڪا يڪتي آزمائي.

(39) هرڪا چيز مڪمل آهي.

(40) مونکي تو لاءِ پيار آهي.

(2) * هيٺين لفظن جي ميڙ لاءِ هڪ لفظ لکو : (ڪي به چار)

(41) ٻن ندين جي وچ واري زمين

(42) ڇهن آڱرين وارو

(43) گڏ سفر ڪندڙ

(44) پکين جو ميڙ

(45) ٻين جي مت تي هلڻ وارو

(1) * هيٺين ڳاڻو لفظن جا سنسڪاري لفظ ڏيو :

(46) ڪوئرو   (47) سٺڻ

(1) * هيٺيان غلط لفظ سڌاري درست نموني لکو : (ڪي به ٻه)

(48) باڱهه   (49) تاڪت

(50) کلڪ

(3) * هيٺين سوالن جا جواب ڏنڱين ۾ ڏنل سوچنائين موجب لکو : (ڪي به ڇهه)

(51) مان ٻارھون درجو پڙهندو آهيان. (جملي مان صفت ڳولهي لکو)

(52) رامچند نه فقط نيڪ دل پر — هو. (حال ۾ ٺهڪندڙ صفت لکو)

(53) رام ئي آهستي ڳالهائيندو آهي. (جملي مان نپات ڳولهي لکو)

(54) اُتي ٿورا هندو ڪٽنب — رهندا هئا. (حال ۾ نپات لکو)

(55) هيءَ ڪاڏل ڪٽڪ آهي. (جملي مان ڪردنت ڳولهي لکو)

(56) مونکي اڃا سبق پڙهڻو آهي. (ڪردنت جو قسم لکو)

(57) روشنيءَ کي — وڻندو آهي. (خال ۾ ٺهڪندڙ ڪردنت لکو)

(2) * هيٺين اصطلاحن جي معنيٰ ڏيئي جملي ۾ ڪم آڻيو: (ڪي به ٻه)

(58) منهن لهي وڃڻ (59) چوٽ چڙهڻ

(60) تاڪيد ڪرڻ

(3) * هيٺين جملن ۾ ڏنڱين ۾ ڏنل سوچنا موجب لکو: (ڪي به ٽي)

(61) منهنجو توهان کي ارز آهي. (پاشا سڌاري لکو)

(62) اُميد ته توهان چاڪ هوندا. (جملي ۾ پاشا صحيح ڪريو)

(63) آهي امتحان منهنجو سڀاڻي. (جملي جو سلسلو ٺاهي لکو)

(64) پڪڙيا سي ويا جن خون ڪيو. (جملي جو سلسلو ٺاهي لکو)

(2) * هيٺين مرڪب جملن کي مفرد جملن ۾ بدلائي لکو: (ڪي به ٻه)

(65) محنت ڪر نه ته ناپاس ٿيندين.

(66) ڊاڪو شاهوڪارن کي ڦريندو هو پر غريبن کي مدد ڪندو هو.

(67) هو بدنصيب هو تنهنڪري هن جو خطرناڪ حادثو ٿيو.

(2) * هيٺين مفرد جملن کي مرڪب جملن ۾ بدلائي وري لکو: (ڪي به ٻه)

(68) گاڏي پڪڙڻ لاءِ توکي جلد وڃڻ گهرجي.

(69) ٻوڏ ڀوڏ سبب فصل ناس ٿيو.

(70) دوا وٺڻ سان هن کي هڪدم آرام آيو.

وياءُ D شناخت

(5) * هيٺ ڏنل نظر پڙهي ان هيٺان ڏنل سوالن جا جواب ڏيو:

چئن گهڙين جي زندگي هرڪو هت مهمان

تون پڻ جل جو بدبندو ڇا تي ٿي ايمان.

غيرت جنهن کي ناهه پنهنجي ننگه ۽ نانو جي
 ڊورن جهڙو آهه سو مرد گويا جهنگلي
 اڪيون سي ئي ڌار جنهن سان پسين پرينءَ کي
 ٻئي ڏي کين نهار گهڻو ريسارا سپرين
 ڪنز قدوري قافيا کي کين پڙهيوم
 سو پاڙو ئي ڪو ٻيو جتان پرين مليوم.

(71) ايمان ڇو نه ڪرڻ گهرجي؟

(72) جنهن کي غيرت ناهي اهو ڪنهن سمان آهي؟

(73) ڪهڙيون اڪيون ڌارڻ ڪرڻ گهرجن؟

(74) ڪويءَ کي پرين ڪيئن مليو؟

(75) سرو لڪو.

(5) * هيٺ ڏنل نثر جو ٽڪر پڙهي هيٺان ڏنل سوالن جا جواب لکو :

ماتا جي شيوا انسان جو مکيه فرض آهي. جيڪل جي شيوا عام جي شيوا جي مقابلي ۾ وڌيڪ اثر آهي ۽ قل به اوڏو ئي اٿس امڙ جي آسيب عام شيوا کان گهڻي اثر اٿي آهي. قسمت جو دروازو کولي ٿي. جڏهن ماتا جي پريهر پريه هرديه مان آسيب نڪري ٿي تڏهن ان جو اثر رام ٻاڻ جهڙو اڻ گس ٿئي ٿو. ماتا جي آسيب ڪڏهن به خالي نٿي وڃي. اهو انسان سخت احسان فراموش ٿيندو ۽ فرض ادائيءَ کان ڪريل هوندو جو ماءُ پيءُ اڳيان جهڪي نٿو هلي. درحقيقت بهشت ماءُ جي پيرن هيٺان آهي. جيڪڏهن ڪنهن کي ڳولهن اچي. ماتا جي ٿڃ امرت جو چشمو آهي جو زندگي بخشي ٿو. ماتا جي هنج هندورو بڻجي نٿو ۽ آرام ڏئي ٿو. جيڪو اولاد ماتا جي ممتا کي نوڪر هڻي ٿو سو سڌو نرڪ ۾ وڃي ٿو.

سوال

(76) امڙ جي آسيب گهڻي اثر اٿي ڇو آهي؟

(77) ڪهڙو انسان سخت احسان فراموش ٿيندو؟

(78) ڪنهن جو اثر رام ٻاڻ جهڙو اڻ گس آهي؟

(79) بهشت ڪٿي آهي؟

(80) نڪر کي ٺهڪندڙ سرو ڏيو.

(5) * (81) هيٺ ڏنل نثر جو نڪر پڙهي اٽڪل 1/3 تئين حصي جيترو

اختصار لکو ۽ سرو ڏيو :

پلمانسي ماڻهوءَ جو لازمي گڻ آهي. پلمانسيءَ جو ارت آهي بٽي کي
ڏک نه ڏيڻ. پراڻي ماتر تي ديا ڪرڻ، ڌرم تي هلڻ وغيره. سڀني ڌرم
جي ٻولي هڪڙي آهي ته مٿان ڪنهن کي ڏکوئين. ڌن مان ۽ وڏائيءَ
جي مستيءَ ۾ مسڪينن ۽ هيٺن کي ستائڻ نه گهرجي. دنيا ۾ بينالائي
ڪنهن سان به نيٺهه ڪانهي. چڱائيءَ ۽ بچڙائيءَ جو ڦل هر ڪو پوڳيندو.
سائينءَ جي درٻار ۾ اهو وڻندو جنهن ثواب جا ڪم ڪيا هوندا. جيڪو
نيڪيءَ جي پوک پوکي ٿو سو هي جامو چڏي ٿو پر مري نٿو. برائيءَ جا
ڪم ڪندو ڪڏهن نه ڪڏهن ٿاڀا کائيندو ۽ ڪياڙيءَ پر ڪرندو. ان
ڪري هر هڪ کي ڀلو ماڻس ٿيڻ گهرجي.

(5) * (82) فقري جي جملن جو سلسلو زمان انوسار لکو :

سندس سپاءَ ڏاڍو رلڻو ملڻو هوندو هو. جهڙي هئي صورت ۾ سُهڻي
تهڙي هئي سيرت ۾ سرس. کيس پنهنجي زال جي چرتر ۽ سياڻپ تي ناز
هو. هيرڪڻي ڳوٺاڻي کير واري هئي. سندس گهوت ايشوررام کيس بيحد
پيار ڪندو هو. ڏاڍي شرميلي هوندي هئي انڪري سڀني جي دلين ۾
پيهي ويندي هئي.

وڀاڳه E لکڻ جي قابليت

(5) * (83) 'گجرات سماچار' اخبار ۾ توهان شڪشڪ جي نوڪريءَ جي ظاهرات ڏني آهي (5)

جنهن لاءِ اٽڪل 100 لفظن ۾ درخواست لکو :

(5) * (84) ڪنهن به هڪ چوڻيءَ جي اُڀتار ڪريو :

گهرجون جن جون گهٽ سي پهڙڙ چڙهندا جهٽ.

يا

يا

توهان جي اسڪول ۾ ٿيل ورڪش پوڪٽ جو احوال لکو.

(10) * (85) ڪنهن به هڪ و شيه تي اٽڪل 250 لفظن ۾ مضمون لکو :

(1) فقير جي آتم ڪٿا.

(2) ڏيتي لپتي.

(3) پردوش.

Seat No. :

--	--	--	--	--	--	--	--

005(S)

(MARCH, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

सूचनाऊं

- (1) हीउ सुवाली पेपर पंजनि विभागनि में विरहायलु आहे।
- (2) सुवाल में अन्दरूनी विकल्प आहिनि।
- (3) साजे पासे वारा अंग मार्कू डेखारनि था।
- (4) लिखण जी क्राबिलियत, भाषा शुद्धि ऐं लिखणीअ जी असुलियत खे अगिराई डिनी वेंदी।

विभाग A नज़्म

- * हेठियनि सुवालनि जा जवाब नज़्म जे आधार ते सही विकल्प गोल्हे लिखणा आहिनि: (3)
- (1) लाए लाम अलफ़ सां कंहिं लिखियो ?
(अ) कातिब (ब) कविअ
(क) चित्रकार
  - (2) इन्सान खे कंहिं भुलाए छडियो आहे?
(अ) वाणीअ (ब) नाणे
(स) कूड़ (क) बुरायुनि
  - (3) तमाचीअ फ़करनि मथां छा घोरे छडिया?
(अ) फ़ेरोजा (ब) कोड
(स) लालूं (क) सोनु
- * हेठियनि सुवालनि जा जवाब जीअं पुछियल आहिनि तीअं लिखणा आहिनि: (3)
- (4) 'डोहीड़ा' बैत जे कविअ जो नालो ज़ाणायो।
  - (5) 'हाइकू' बैत कवि प्रभु वफ़ा जी कहिड़ी रचना मां खंयलु आहे?
  - (6) शाइर पहिरीं कंहिं जो ख़ादिम आहे?
- * हेठि डिनल सुवालनि जा जवाब हिक हिक सिट में लिखो: (4)
- (7) पुडु कुण्ड में छो वेठे रुनो?

- (8) वधीक कहिडो वणु सभिनी खे वणे थो?
- (9) शहरनि ऐं बस्तियुनि लाइ शाइर छा चयो आहे?
- (10) शाइरु छा जो आदी आहे?

* हेठियनि सुवालनि जा जवाब टिनि-चइनि सिटुनि में लिखो: (के बि टे) (6)

- (11) स्कूल अग्रियां शाइरु जो सीसु छो थो झुके?
- (12) नारीअ जी सुरहाण छा में आहे?
- (13) सुठे थियण लाइ छा जी जरूरत आहे?
- (14) कविअ धीउ खे छा चई सडियो आहे? मिसाल डेई समझायो।

* हेठियनि सुवालनि जा जवाब विस्तार सां लिखो : (को बि हिकु) (4)

- (15) शाइर क्राज्री क्रादन पंहिंजनि बैतनि में कहिडा वीचार पेश कया आहिनि ? पंहिंजनि लफ़्जनि में लिखो ।

या

- (15) सामी साहिब सुठनि लछणनि जे बारे में कहिडा वीचार पेश कया आहिनि ? सलोकनि जे आधार ते समझायो।

विभाग B नसरु

* विकल्पनि जे आधार ते सही विकल्प गोलहे लिखणा आहिनि: (3)

- (16) गीता जी शादी कहिडे शहर में थी हुई?
- (अ) मुम्बई (ब) दिल्ली
- (स) जमशेदपुर
- (17) बुढडी कहिडे वक्रत ब्रनीअ मां गाहु खणण वई?
- (अ) मंझंद जो (ब) रात जो
- (स) भेजु भिनीअ जो (क) शाम जो
- (18) अनुराग ----- सां पलजी वडो थियो हो।
- (अ) तकलीफुनि (ब) गरीबीअ
- (स) नाज नखरनि (क) प्यार

* हेठियनि सुवालनि जा जवाब जीअं पुछियल आहिनि लिखो : (3)

- (19) गिटूअ जे पपा माज्रा जूं केतिरियूं बोतलूं वरितियूं ऐं किथे रखियूं?

- (20) माणिकलाल पंढिंजे पुट बाबत छा सोचे रहियो हो?
- (21) गोर्वधन भारतीअ कविता लिखण कडुहिं खां शुरु कई?
- * हेठियनि सुवालनि जा जवाब हिक हिक सिट में लिखो : (4)
- (22) दीवान साहिब वधीक तइलीम हासिल छो न करे सधियो?
- (23) बर्ड नशई ऐं जुआरी कंहिं जा पुट हुआ?
- (24) श्राद्धनि में बांभणु कंहिं लाइ गृहु कढंदो आहे?
- (25) रविअ जे दोस्त कचा धागा छो टोडे छडिया?
- * हेठियनि सुवालनि जा जवाब टिनि-चइनि सिटुनि में लिखो : (के बि टे) (6)
- (26) हजरत ईसा अवगुणनि बाबति छा ज्ञाणायो आहे?
- (27) विजिटर्स सिल्प ते नालो डिस्ती रामचंद कुर्सीअ तां टपु डेई छो उथियो?
- (28) टांगे वारा मुसाफिरनि खां छो रदबदल करे रहिया हुआ?
- (29) गोपाल शीतल भाभीअ जे खूबियुनि जो वर्णन अनुरागु खे कीअं करे बुधायो?
- * हेठियनि सुवालनि जा जवाब विस्तार सां लिखो : (को बि हिकु) (4)
- (30) 'तलाक' कहाणीअ जो सिरो केतिरे क्रदुर योग्य आहे राइजनी करियो।
या
- (30) 'पको पहु' किताब बाबति थोरे में ज्ञाण डियो।

विभाग C व्याकरण

- * हेठियनि हम माना वारनि लफ़्जनि खे आम्हूं साम्हूं जोड़े लिखो : (के बि चार) (2)
(अ)	(ब)
(31) ज़बान	संसार
(32) अखि	यादगिरी
(33) खिल	चरचो
(34) सार	नेण
(35) जगु	अन्जामु

- * हेठियनि जुमलनि में लीक डिनल लफ़्ज जे जाइ ते ज़िद लिखी जुमिले जी माना (2)
न बदिलजे उन नमूने वरी लिखो :
- (36) हीउ सियाणो छोकरु आहे।
(37) मां तोखे सदाई याद कंदो आहियां।
(38) हुन हरका युक्ति आजमाई।
(39) हरका चीज़ मुकमिल आहे।
(40) मूखे तो लाइ प्यारु आहे।
- * हेठियनि लफ़्जनि जे मेड़ लाइ हिकु लफ़्जु लिखो : (के बि चार) (2)
- (41) ब्रिनि नदियुनि जे विच वारी ज़मीन।
(42) छहनि आङुरियुनि वारो
(43) गडु सफ़रु कंदडु
(44) पखियुनि जो मेड़ु
(45) ब्रियनि जी मति ते हलण वारो
- * हेठियनि गामटू लफ़्जनि जा संस्कारी लफ़्ज लिखो: (1)
- (46) कूंअरो (47) सुथण
- * हेठियां गलत लफ़्ज सुधारे दुरस्त नमूने लिखो (के बि ब्र) (1)
- (48) बाग (49) ताकत
(50) खलक
- * हेठियनि सुवालनि जा जवाब डिंगियुनि में डिनल सूचनाउनि मूजिब लिखो: (के बि छः) (3)
- (51) मां ब्रारहों दर्जो पढ़ंदो आहियां। (जुमिले मां सिफ़ति गोल्हे लिखो)
(52) रामचन्द न फ़क़ति नेक दिलि पर ----- हो। (ख़ाल में ठहिकंदडु सिफ़ति लिखो)
(53) राम ई आहिस्ते ग़ाल्हाईदो आहे। (जुमिले मां निपात गोल्हे लिखो)
(54) उते थोरा हिन्दू कुटुम्ब ----- रहंदा हुआ। (ख़ाल में निपात लिखो)
(55) हीअ खाधल कणक आहे। (कृदंत गोल्हे लिखो)

- (56) मूखे अज्ञा सबकु पढ़णो आहे। (कृदंत जो किस्म लिखो)
- (57) रोशनीअ खे ----- वणंदो आहे। (खाल में ठहिकंदडु कृदंत लिखो)
- * हेठियनि इस्तलाहनि जी माना डेई जुमिते में कमु आणियो: (के बि ब्र) (2)
- (58) मुंहं लही वजणु (59) चोट चढ़णि
- (60) ताकीद करणु
- * हेठियनि जुमितनि में डिंगियुनि में डिनल सूचना मूजिब लिखो: (के बि टे) (3)
- (61) मुंहिजो तव्हां खे अरज आहे। (भाषा सुधारे लिखो)
- (62) उमेद त चाक हूंदा। (जुमिते में भाषा सही करियो)
- (63) आहे इमितहान मुंहिजो सुभाणे । (जुमिते जो सिलसिलो ठाहे लिखो)
- (64) पकड़या से विया जिन कयो खून। (जुमिते जो सिलसिलो ठाहे लिखो)
- * हेठियनि मुर्कब जुमितनि खे मुफ़रद जुमितनि में बदिलाए लिखो : (के बि ब्र) (2)
- (65) महिनत करि न त नापास थींदिं।
- (66) डाकू शाहूकारनि खे फुरींदो हो पर गरीबनि खे मदद कंदो हो।
- (67) हू बदनसीब हो तंहिकरे हुन जो खतरनाक हादसो थियो।
- * हेठियनि मुफ़रद जुमितनि खे मुर्कब जुमितनि में बदिलाए वरी लिखो : (के बि ब्र) (2)
- (68) गाड़ी पकिड़ण लाइ तोखे जल्दु वजणु घुरिजे।
- (69) ब्रोडि पवण सबबु फ़सुलु नास थियो।
- (70) दवा वठण सां हुन खे हिकदम आरामु आयो।

विभाग D शनाखत

- * हेठि डिनल नज़्म पढ़ी उन हेठां डिनल सुवालनि जा जवाब लिखो: (5)
- चइनि घड़ियुनि जी ज़िंदगी हरको हित महिमानु
तूं पिण जल जो बुदिबुदो छा ते थी अभिमानु
गैरत जंहिं खे नाहि पंहिंजे नंग ऐं नांव जी
ढोरनि जहिड़ो आहि सो मर्दु गोया झंगली
अखियूं से ई धारि जंहिं सां पसीं पिरीअं खे

ब्रिए डे कीन निहार घणो रीसारा सुपरीं
कनज कदूरी काक्रिया की कीन पढयोमि
सो पाडो ई को ब्रियो जितां पिरिं मिलयोमि।

- (71) अभिमान छो न करणु घुरिजे?
(72) जंहि खे गैरत नाहे उहो कंहिं समान आहे?
(73) कहिडियूं अखियूं धारण करणु घुरिजनि?
(74) कविअ खे पिरिं कीअं मिलयो?
(75) ठहिकंदडु सिरो डियो।

* हेठि डिनल नसुर जो टुकर पढी हेठां डिनल सुवालनि जा जवाब लिखो: (5)

माता जी शेवा इन्सान जो मुख्य फ़र्जु आहे जीजल जी शेवा आम जी शेवा जे मुकाबिले में वधीक उत्तम आहे ऐं फलु बि ओडो ई अथसि। अमडि जी आसीस आम शेवा खां घणी असराइती आहे। क्रिस्मत जो दरवाजो खोले थी। जडुहिं माता जे प्रेम भरिये हृदय मां आसीस निकरे थी तडुहिं उन जो असरु रामबाण जहिडो अणगस थिए थो। माता जी आसीस कडुहिं खाली नथी वजे उहो इन्सानु सख्तु अहसान फ़रामोश थींदो ऐं फ़र्ज अदाईअ खां किरयलु हूंदो जो माउ पीउ अगियां झुकी नथो हले। दर हकीकत बिहिश्तु माउ जे पेरन हेठां आहे जेकडुहिं कंहिं खे गुल्हणु अचे। माता जी थनु अमृत जो चश्मो आहे। जो जिंदगी बख्शे थो माता जी हंज हिंदोरो बणिजी निंड ऐं आराम डिए थो जेको औलाद माता जी ममता खे ठोकर हणे थो सो सिधो नर्क में वजे थो।

सुवाल

- (76) अमडि जी आसीस घणी असराइती छो आहे?
(77) कहिडो इन्सान सख्तु अहसान फ़रामोश थींदो?
(78) कंहिंजो असरु राम बाण जहिडो अणगस आहे?
(79) बिहिश्तु किये आहे?
(80) टुकर खे ठहिकंदडु सिरो डियो।

* (81) हेठि डिनल नसुर जो टुकर पढी अटिकल 1/3 टिएं हिस्से में इख्तसारु लिखो ऐं ठहिकंदडु सिरो डियो: (5)

भलमानसी माणहूअ जो लाजमी गुणु आहे। भलमानसीअ जो अर्थु आहे ब्रिए खे

दुखु न डियणु, प्राणी मात्र ते दया करणु धर्म ते हलणु वगैरह। सभिनी धर्मनि जी बोली हिकडी आहे त मतां कंहिं खे डुखोई, धन मान ऐं वडाईअ जे मस्तीअ में मिसकीननि ऐं हीणनि खे सताइणु न घुरिजे। दुनिया ऐं बीठलाई कंहिं सां बि नेबहु कान्हे। चडाईअ ऐं बुछडाईअ जो फलु हरको भोगींदो। साईअ जे दरबार में उहो वणंदो जंहिं सवाब जा कम कया हंदा जेको नेकीअ जी पोख पोखे थो सो हीउ जामो छडे थो पर मरे नथो। बुराईअ जा कम कंदो कडहिं न कडहिं थाबा खाईदो ऐं कियाडीअ भरि किरंदो। इनकरे हर कंहिं खे भलो माणस थियणु घुरिजे।

- * (82) फुकरे जे जुमिलनि जो सिलसिलो जमान अनुसार लिखो: (5)

संदसि सुभाउ डाढो रिलणो-मिलणो हंदो हो। जहिडी हुई सूरत में सुहिणी तहिडी हुई सीरत में सरसु। खेसि पंहिंजे जाल जे चरित्र ऐं सियाणप ते नाजु हो। हीरकणी गोठाणी खीर वारी हुई। संदसि घोटु ईश्वरराम खेसि बेहद प्यार कंदो हो। डाढी शर्मीली हंदी हुई। इनकरे सभिनी जे दिलयुनि में पेही वेंदी हुई।

विभाग ई लिखण जी काबिलियत

- * (83) 'गुजरात समाचार' अखबार में तव्हां शिक्षक जे नौकरीअ जी जाहिरात डिठी आहे जंहिं लाइ अटिकल 100 लफजनि में दरख्वासत लिखो। (5)

- * (84) कंहिं बि हिक चवणीअ जी उपटार करियो : (5)
घुरिजू जिनि जूं घटि से पहाड़ चढ़ंदा झटि।

या

फुडीअ फुडीअ तलाउ।

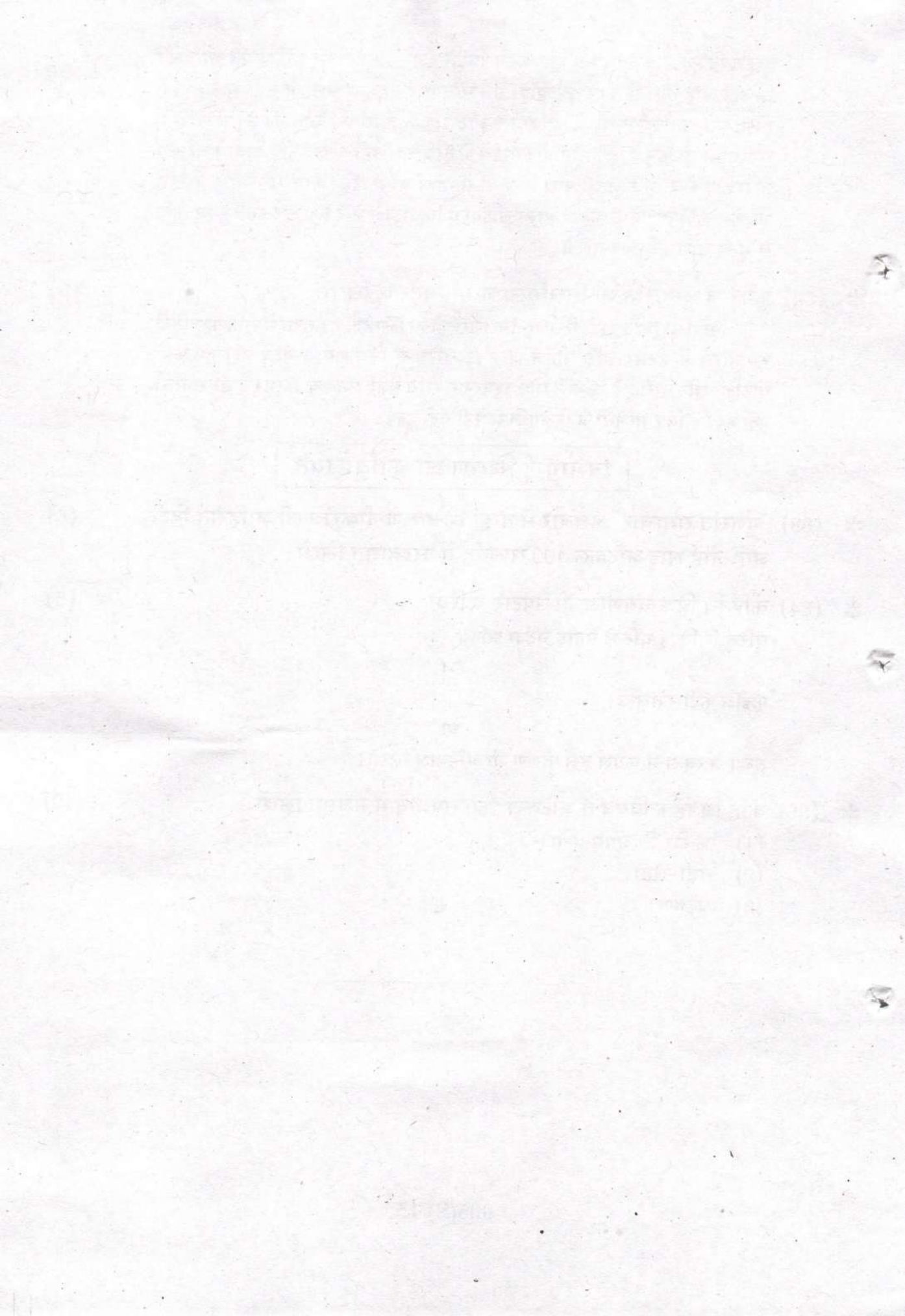
या

तव्हां जे स्कूल में कयल वृक्ष पोखण जो अहिवालु लिखो।

- * (85) कंहिं बि हिक विषय ते अटिकल 250 लफजनि में मजमून लिखो: (10)

- (1) फ़कीर जी आत्म कथा।
- (2) डेती-लेती।
- (3) प्रदूषण।

--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

101642

004 (U)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

- ہدایات :- (i) یہ پرچہ کل پانچ حصوں پر مشتمل ہے۔
(ii) بائیں جانب سوالات کے مارکس درج ہیں۔
(iii) تمام حصے لازمی ہیں۔
(iv) نیا حصہ (Section) نئے صفحہ سے شروع کریں۔

SECTION - A

[3]

مندرجہ ذیل دئے گئے سوالوں کے جواب متبادلات میں سے صحیح تلاش کر کے لکھئے۔

- (1) ذہن کو تیز کرنے کے لیے کس چیز کو کیمیا سمجھا جاتا ہے؟
(A) شطرنج
(B) کرکٹ
(C) ہاکی
(D) فٹ بال
- (2) غدر کی سیدانی۔ ذکیہ بیابانی سبق کس نے لکھا ہے؟
(A) اقبال احمد سہیل
(B) خواجہ حسن نظامی
(C) سر سید احمد خاں
(D) علامہ اقبال
- (3) انسان کی خوشی اور حق کیا ہے؟
(A) دوسروں کو نقصان پہنچا کر حاصل کرنا۔
(B) اپنی خوشی پر چلنا جہاں تک دوسروں کو ضرر نہ پہنچے۔
(C) کسی کی چیز پر ناجائز قبضہ کر لینا۔
(D) ہر ایک سے حق طلب کرنا۔

[3]

ذیل میں دئے گئے سوالوں کے جواب لکھئے، ایک جملے میں۔

(4) کس جگہ کی فوج باغی ہو کر دہلی آگئی؟

(5) شطرنج کی بازی سبق کے مصنف کا نام کیا ہے؟

(6) ”بیٹی“ سبق ادب کی کون سی صنف سے ہے؟

[4]

ذیل کے سوالوں کے جواب لکھئے، مختصراً۔

(7) ابوریحان بیرونی کب اور کہاں پیدا ہوئے؟

(8) ابوریحان بیرونی نے مختلف علوم و فنون پر کتنی کتابیں لکھیں؟

(9) نفیسہ خط لے کر کس کے پاس گئی؟

(10) اللہ دلوائے گا سو دیوے گا۔ اللہ کا پیارا کوئی دیوے گا

مذکورہ بالا شعر کون گا رہا تھا؟

[6]

مندرجہ ذیل سوالات میں سے کسی تین کے جوابات تین چار جملوں میں لکھئے۔

(11) ٹیوٹوریل سسٹم کے ذریعے کس طرح تعلیم دی جاتی ہے؟

(12) لکھنؤ شہر کی صبح و شام دیکھ کر مصنف کیا بھول جاتے ہیں؟

(13) درگاسنگھ نے میاں کے نمک کو کیسے حلال کیا؟

(14) لڑکی اپنی ماں کا کس طرح حوصلہ بڑھاتی ہے؟

[4]

ذیل میں دئے گئے سوالوں میں سے کسی ایک کا جواب تفصیل سے لکھئے۔

(15) زاہد علی اور ساجد کے درمیان جو مکالمے ہوئے اس کا خلاصہ لکھئے۔

یا

ابوریحان بیرونی کے علمی کارناموں کا ذکر کیجئے۔

SECTION - B

[3] مندرجہ ذیل میں دئے گئے سوالوں کے جواب متبادلات میں سے صحیح متبادل چن کر جواب لکھئے۔

(16) موج کوثر (نعت) کس شاعر کی لکھی ہوئی ہے؟

- (A) اقبال احمد خاں سہیل
(B) غالب
(C) ڈاکٹر اقبال
(D) مرزار فیح سودا

(17) آندرنائن ملا کی کون سی نظم درسی کتاب میں شامل ہے؟

- (A) پھول
(B) موج کوثر
(C) بھول
(D) سایہ

(18) ڈاکٹر علاء مہ اقبال کا سن وفات کون سی ہے؟

- (A) 1930
(B) 1938
(C) 1900
(D) 1911

[3] مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب لکھئے۔

(19) چمن سے پھول توڑ کر لوگ کیا کرتے ہیں؟

(20) مرزار فیح سودا کہاں پیدا ہوئے؟

(21) قصیدہ کس کی شان میں لکھا گیا ہے؟

[4] مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب ایک جملے میں لکھئے۔

(22) شاعر مومن خاں مومن کو اپنے محبوب سے کیا شکایت ہے؟

(23) آندرنائن ملا کے کوئی دو شعری مجموعے لکھئے؟

(24) دوست کے انتظار میں شاعر کا کیا حال ہوا؟

(25) شاعر نے دنیا کو کیسا کہا ہے؟

[6]

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب تین چار جملوں میں لکھئے۔ (کوئی تین)

(26) قافلے والوں نے ستاروں کو خضر راہ کیوں سمجھا ہے؟

(27) شاعر نے رہبر کو منافق کیوں کہا ہے؟ سمجھائیے۔

(28) شاعر کے خیال میں جمال الہی اور وحی الہی کیا ہے؟

(29) شاعر کو کس پر اعتماد تھا؟ اس نے شاعر کے ساتھ کیا کیا؟

[4]

مندرجہ ذیل سوالات میں سے کسی ایک کا جواب تفصیل سے لکھئے۔

(30) سیتاجی کی گریہ وزاری کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھئے۔

یا

(31) خس و خاشاک سے کیا مراد ہے؟ اس سے کون سی تعمیر کی گئی ہے؟

SECTION - C

[2]

ذیل میں دئے گئے ہم معنی الفاظ کی صحیح جوڑیاں بنائیے۔ (کوئی چار)

(32) وبال - اخراجات - آفت

(33) طینت - عذاب - بے نیازی

(34) استغناء - کنیز - باندی

(35) مصارف - عادت - طبیعت

(36) ماما - بے پروائی - خرچ

ذیل میں دئے گئے جملوں میں خط کشیدہ الفاظ کی جگہ متضاد الفاظ لکھ کر جملہ دوبارہ ایسے لکھئے کہ جملوں کے معنی

میں تبدیلی نہ ہوں۔

[2]

(37) انفرادی طور پر طلباء پر نزدیکی توجہ ممکن ہے۔

(38) دنیا میں ہر کام مشکل ضرور ہے پر ناممکن نہیں۔

(39) ہمارا مقصد اپنے آبائی فن کو عروج دینا ہے۔

(40) اسے عارضی مرضی نے گھیرا ہے۔

[2]

ذیل میں دئے گئے مجموعہ الفاظ کے لیے جامع لفظ لکھئے۔ (کوئی دو)

(41) لشکر کا ابتدائی حصہ۔

(42) گریہ و زاری کرنا۔

(43) ایک نشہ آور چیز جو تمباکو کی طرح چلم میں بھر کر پیتے ہیں۔

(44) موروں کے پروں کا چنور جس سے کھیاں اڑاتے ہیں۔

(45) وہ پوشاک جو بادشاہ کی طرف سے بطور عزت افزائی کے ملے۔

[1]

ذیل میں دئے گئے غیر معیاری الفاظ کو معیاری الفاظ میں لکھئے۔

(46) کوں

(47) تینگ

[1]

ذیل میں دئے گئے الفاظ کا الما درست کر کے لکھئے۔ (کوئی دو)

(48) آدات

(49) بائل

(50) انجام

[3]

مندرجہ ذیل دئے گئے جملوں میں قوسین کی ہدایت کے مطابق جواب لکھئے۔ (کوئی تین)

(51) ابوریحان بیرونی علم فن کا ماہر تھا۔

(خط کشیدہ الفاظ کی جمع لکھئے)

(52) قحط زدہ لوگوں کی امداد کی گئی مگر وہ بے سود ہے۔

(جملے میں سے سابقہ اور لاحقہ تلاش کر کے لکھئے)

(53) میرے تو وہم و گمان میں بھی نہ تھا کہ آپ میرے ساتھ ایسا کریں گے۔

(حرف عطف تلاش کر کے لکھئے)

(54) میں نے دوروٹی کھایا تو نے کتنی روٹی کھایا؟

(جملہ درست کر کے دوبارہ لکھئے)

[2] ذیل میں دئے گئے محاوروں کے معنی بتا کر جملوں میں استعمال کیجئے۔ (کوئی دو)

(55) چھو منتر ہونا۔

(56) دم لبوں پر ہونا۔

(57) چہرہ فق ہونا۔

[1] الفاظ ذیل میں واحد کی جمع اور جمع کا واحد لکھئے۔ (کوئی دو)

(58) قوم

(59) انواع

(60) رسوم

[1] ذیل میں دئے گئے الفاظ کی اسم کیفیت لکھئے۔ (کوئی دو)

(61) انسان

(62) دیوانہ

(63) قوم

[1] ذیل میں دی گئی عبارت میں مناسب رموز و اوقاف لگا کر دوبارہ لکھئے۔

(64) چاند سورج ستارے یہ سب اسٹیج ڈراموں اور کلچرل پروگرام ہی میں تو کام آتے ہیں

میں ظل سبحانی کا حکم ہے کہ آج جب تک وہ تیار نہ ہو جائیں سورج نہ نکلے۔ اوی اللہ

[1] ذیل میں دئے گئے شعر میں کون سی صنعت کا استعمال ہوا ہے پہچانئے۔ (کوئی ایک)

(65) جس کی ہراول فوج سلیمانؑ جس کے منادی موسیٰ و عمرانؑ

جس کے مبشر عیسیٰؑ، مریمؑ صلی اللہ علیہ وسلم

(66) ہستی اپنے حباب کی سی ہے

یہ نمائش سراب کی سی ہے

[1] ذیل میں دئے گئے شعر میں کون سی تہنیں استعمال ہوئی ہے۔

(67) جان دی، دی ہوئی اسی کی تھی

حق تو یہ ہے کہ حق ادا نہ ہوا

[1] ذیل میں دئے گئے سابقہ اور لاحقہ کی مدد سے دو الفاظ بنائیے۔ (کوئی دو)

(68) ان، مال، دار، بے

[1] ذیل میں دئے گئے مرکب الفاظ کی فہمائش کیجئے۔ (کوئی ایک)

(69) دربا

(70) خوب صورت

(71) امیرزادہ

SECTION - D

[5]

ذیل دی گئی نظم پڑھ کر دئے گئے سوالوں کے جواب لکھئے۔

اودیس سے آنے والے بتا   کس حال میں ہیں یارانِ وطن
آوارہ غربت کو بھی سنا   کس رنگ میں ہیں کنعانِ وطن
وہ باغ و وطن، فردوسِ وطن   وہ سرد وطن، ریحانِ وطن
کیا اب بھی شفق کے سایوں میں   دن رات کے دامن ملتے ہیں
کیا اب بھی چمن میں ویسے ہی   خوش رنگ شگوفے کھلتے ہیں

سوالات :

(72) شاعر دیس سے آنے والے سے کیا پوچھتا ہے؟

(73) آوارہ غربت، کس کو کہا ہے؟

(74) دیس سے آنے والے سے کیا سننا چاہتا ہے؟

(75) تیسرے شعر میں شاعر نے وطن کو کیا کہا ہے؟

(76) کس کے سایہ میں دن رات کے دامن ملتے ہیں؟

[5]

ذیل میں دی گئی عبارت کو پڑھ کر اس کے نیچے دئے گئے سوالوں کے جواب لکھئے۔

سادہ زبان لکھنا آسان نہیں۔ سادہ زبان لکھنے کے یہ معنی نہیں کہ آسان لفظ جمع کر دئے

جائیں۔ ایسی تحریر سپاٹ اور بے مزہ ہوگی۔ سلاست کے ساتھ لطف بیان اور اثر بھی ہونا چاہیے۔ یہ

صرف باکمال ادیب کا کام ہے۔ یہ اسی وقت ممکن ہے کہ زبان پر پوری قدرت ہو اور اسی کے ساتھ

موضوع تحریر بھی کافی وسیع ہو، اس لئے کسی فن یا علم کی ابتداء یا آسان کتابیں ایسا ہی شخص لکھ سکتا ہے

جسے اپنے فن یا علم پر کامل عبور ہے۔ وہ اپنے خیالات کو سادہ الفاظ میں عام فہم مثالیں دے کر ادا کرتا

ہے کہ مضمون قابل فہم اور دل کش ہو جاتا ہے۔ جن کا علم ادھورا ہوتا ہے وہ کبھی اپنے خیالات صفائی اور خوبی سے ادا نہیں کر سکتا۔ تحریر یا تقریر کا مقصد ہوتا ہے کہ لوگ اسے سمجھیں۔ اس کے اثر کو قبول کریں اور لطف اٹھائیں۔ سرسید احمد خان کی تحریر اس لئے مقبول ہوئیں کہ وہ سادہ، پُر اثر اور پُر خلوص تھیں۔ معمولی پڑھے لکھے کی سمجھ میں بھی آتی اور اس کے دل میں گھر کرتی ہے۔ ان کے دل میں قوم کا درد تھا اور اس نے ان تحریروں میں سادگی، اثر اور خلوص پیدا کر دیا تھا۔

سوالات :

- (77) باکمال ادیب کا کام کیا ہے؟
- (78) آسان کتابیں کیسا شخص لکھ سکتا ہے؟
- (79) کون اپنے خیالات کو خوبی سے ادا نہیں کر سکتا؟
- (80) تحریر اور تقریر کب با مقصد ہوتی ہے؟
- (81) سرسید احمد خان کی تحریر کس وجہ سے مقبول تھی؟
- (82) ذیل میں دئے گئے اقتباس کا 1/3 (ایک تہائی) اختصار کیجئے اور عنوان دیجئے۔ [5]

عمل زندگی میں کامیابی کے لئے اولین شرط ہے۔ کامیابی انہیں کے قدم چومتی ہے جو عمل پر یقین رکھتے ہیں۔ ایسی ہزاروں مثالیں دی جاسکتی ہیں جنہوں نے اندیشوں کی پرواہ کئے بغیر اپنے منصوبوں پر عمل کرنا شروع کیا اور کامیابی حاصل کی ہے۔ کہتے ہیں ”جہاں چاہ وہاں راہ“ ایسے اولوالعزم لوگوں سے تاریخ کے صفحات بھرے پڑے ہیں۔ مثلاً نیولین بونا پارٹ، واسکودی گاما، سکندر اعظم اور نیل آرم سٹرانگ، گاندھی جی وغیرہ نے اپنے عزم و عمل سے بڑی اہم فتح کی ہے۔ مسلسل عمل، جدوجہد اور کوششوں کے ذریعے سائنس دانوں نے قدرت کے سینکڑوں راز دریافت کئے۔ زندگی جدوجہد محنت اور مشقت، جہد مسلسل اور عمل پیہم کا نام ہے۔

[5]

ذیل میں دئے گئے نکات کو پڑھ کر کہانی مکمل کریں۔

(83) ایک بیوپاری.....گدھے پر نمک لاد کر بازار لے جانا..... راستے میں ندی کا پڑنا

.....گدھے کا اچانک ندی میں گرنا..... بوجھ کا ہلکا ہو جانا.....

دوسرے دن زیادہ نمک لادنا.....گدھے کا جان بوجھ کر ندی میں گرنا.....

تیسرے دن گدھے پر کپاس لادنا.....گدھے کا اپنی حرکت دہرانا.....

نتیجہ.....

SECTION - E

(84) آج کل کورونا وبا پھیلی ہوئی جس کی وجہ آپ ایک ہفتہ اسکول نہیں جاسکو گے اس کی اطلاع

[5]

دیتے ہوئے اپنے کلاس ٹیچر کو درخواست لکھئے۔

(85) آپ کے اسکول میں منائے گئے تعلیم کی اہمیت کے تحت تعلیم کی اہمیت پر وگرام کا احوال 100

[5]

لفظوں پر مشتمل لکھئے۔

[10]

ذیل میں دئے گئے عنوانات میں سے کسی ایک پر 250 الفاظ پر مشتمل نکات کی مدد سے مضمون لکھئے۔

(86) بیٹی کی قدر :-

.....بیٹی خدا کی نعمت.....خوش نصیب باپ جس کے یہاں زیادہ بیٹیاں ہوں.....

.....ماں باپ کی فرما بردار بیٹی..... آج کل معاشرے میں بیٹیوں کے ساتھ ہونے والی

.....زیادتیاں..... بیٹی اور بیٹا یکساں..... بیٹیوں سے نفرت کرنے والے

.....بیدار ہونے کی ضرورت.....

(87) میرا یادگار سفر:-

سفر کی اہمیت ..... کسی تاریخی مقام کی سیر ..... راستے میں الجھنیں
..... اپنی منزل پر پہنچ کر ساری تکلیفیں دور ..... ایک ہفتے کا پروگرام
..... واپسی کی تیاری ..... ساری زندگی یاد رہے گا یہ سفر .....

(88) وقت کی قدر:-

وقت ایک نعمت ہے ..... وقت کی قدر کرنے والے کامیاب ..... ناقدری
کرنے والے نامراد ..... وقت کسی کا انتظار نہیں کرتا ..... وقت مال و دولت
سے بھی زیادہ قیمتی ..... وقت کی قدر نہ کرنے والے طلباء ..... وقت کی
پابندی ..... بقول حسن کسی کو بھاتا نہیں ..... گیا وقت پھر ہاتھ آتا نہیں۔

(87)

در این کتاب ..... در این کتاب .....
 .....
 .....
 .....

(88)

در این کتاب ..... در این کتاب .....
 .....
 .....
 .....
 .....

